

Brassói Lapok

XXIX. évfolyam

245. szám

Főszerkesztő:

Szele Béla dr.

Csütlörök

1933. évi október 26

ELŐFIZETÉSI ARAK: Belföldre: postai szét küldéssel havonként 60 lej, postautóval áttalva, vagy a kiadóhivatal pénztárához befizetve. Aki pénzbeszedő megbízott útján fizet, az beszédési díj címén Brassóban további 2 lej, vidéken 6 lej fizet havonta. — Kézbiztosítási díj havonként 8 lej. — Külföldre negyedévre 300 lej, félre 600 lej, egész évre 1200 lej. — Magyarországon negyedévre 12 pengő, félre 24 pengő, egész évre 48 pengő. — **HIRDETÉSEK** díja hirdetési oldalon 5 lej, páros (bal) szövegoldalon 6 lej, páratlan (bal) szövegoldalon 5 lej negyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Brassó, Károly király-utca 56—58. Telefonszámok: kiadóhivatal 82., szerkesztőség 85.

MA: LÁSSUK SZATMÁRT!

Ma minden lehetséges

Fantasztikusnak látszó hírekkel árasztanak el bennünket a napokban a világ lapok. Az egyik hír szerint Roosevelt, az amerikai Egyesült Államok elnöke, mézeshangú levelet írt Litvinovnak és arra invitálta a külügyi népbiztost, hogy jöjjön Washingtonba és beszélje meg személyesen, barátságosan az amerikai kormánnyal a két egyformán óriási, de ellentétes világnézeten felépülő világhatalmaság kibékülését. Egy másik hír szerint Titulescu Moszkvába készül. Végre a harmadik hír szerint a stockholmi Nobel-akadémia teljes komolysággal azon gondolkodik, hogy az idei békédíjat Litvinovnak adja, genfi magatartása miatt. (Szomorúan állhat a béke ügye, ha már a vörös hadsereg egyik legteljesebb propagandájának akarják eljuttatni a békés hajlandóság egyik legnagyobb európai elismerését.)

Evekkel ezelőtt az ilyesféle híreket a lapok a legátokozottabb uborkaszegzonban sem merték volna közölni. Ma nem fogadják szkeptikusan őket, mert elvitathatatlanul van bennük logika és valószínűség. Roosevelt meghívása például nem válik abszurdummá, ha kibogozzuk a világpolitika szövevényéből, s fontolóra vesszük, hogy Japán egyre növekvő agressziója következtében Nippon két nagy ellenségének: az oroszoknak és az amerikaiaknak előbb-utóbb találkoznia kell a jelenlegi időpont nem is nevezhető korainak a „viribus unitis” csendes-óceáni kihangsúlyozására. Ez az egyik csomópont. A másik gazdasági természetű. Roosevelt az N. R. A. ipari fellendülésének programját csak úgy valósíthatja meg, ha piacot talál az óriási amerikai termelés számára. A piackeresés munkáját a friss elnök a beltől felvevőképességének növelésével kezdte meg. Nem sikerült, az amerikai kislembert még hiteltelre sem akart vásárolni, — a becsületére legyen mondva. A második stádium az inflációs terv volt s az, hogy az olcsóvá vált amerikai áru egyszerűen lekönkurálja az otthoni árut Európában. Nem sikerült. Az európaiak az inflációs taktikához jobban értenek, mint az amerikaiak, több a praxisuk benne s az Unió észrevette, akármilyen olcsó a dollár, az európai népek — még olcsóbbá tudják tenni a valutájukat, ha éppenséggel erre van szükség. Az új európai bonyodalmak egyébként úgy megijesztették az ó-country felé kacsintgató dollárt, az általános gazdasági débacle veszedeime oly közelékvővé vált Nyugateurópában, hogy Uncle Sam hanyatholok visszamenekült belsőkereskedelmi köré. Bizony, bizony, a dollár az első gazdasági puskalövésre gyáván megszökött az európai harctérről.

A nagy tanácsatlanság éjszakáján egyszerre csak megjelent Amerika egén az új bellehemi csillag, a szovjetszillag. Oroszország ma a világ egyetlen piaclehetősége, különösen annak, aki tökéletes és kockázatmentes merészel. Amerika merészel, Amerika merészel, mert van pénze, mindig ilyen bátor volt és mit tehet egyebet? Az európai illeránsok legjelentősebbikét, Németországot, némi világnézeti különbség miatt kitessékelték Moszkvából Franciaország, az utonnan jelentkező udvari szállító, csak legyereket adhat el a kommunisztáknak, mert a tovarisokat egyelőre nem sikerült megnyerni annak, hogy francia illatszert, selymet, pezsgőt és párisi csecebecsét vásároljanak, vagy Patounál fedezzék toalettszükségletüket. Angliának a kemény ottawai szerződés nem enged meg, hogy a domonumok háta mögött orosz nyersanyagra cserélje át készáru-főlölegét, — egyszóval Amerika nem indul orosz kilitásokkal az orosz üzletbe. Bármily ironikusnak hangzik, Roosevelt véleménye szerint a dollárt a Szovjet fogja megmenteni. Ezért a kedves meghívó levél, ezért a nagy szeretet s ezért nem csodálkozhatunk már azon sem, ha Roosevelt a közel jövőben netalán

329:241

Leszavazták a francia kormányt

A szociáldemokraták és jobboldaliak együttes rohama buktatta meg Daladiert, aki még hajnalban benyújtotta lemondását

A francia kormánybukásnak világpolitikai kihatása és egészen súlyos nemzetközi következménye is lehet

Páris, október 25.

A francia kormány kedde virradó éjszaka félnyolc órakor megbukott.

A hétfő esti jelentésekből már látszott, hogy a Daladier-kormány helyzete reménytelen. Pénzügyi javaslatával, amelyekkel sorsa állott, vagy bukott, két malomkö köze került. A radikális polgári alakulat nem maradhatott meg a két kemény malomkö között: a szociálisták és a szélső jobboldal egyaránt ellenezte a radikális középpárti kormánynak, mert az a köztisztviselői fizetések tervezett leszállításával kihívta maga ellen a szociáldemokrata pártot, de egyéb pénzügyi intézkedéseivel a szélső jobboldali nagytöke gyűlöletét is.

Néhány nappal ezelőtt még úgy látszott, hogy a kormány sorsát a szociáldemokraták tartják a kezükben s az ő magatartásukon múlik, hogy Daladier tovább kormányozhat-e, vagy nem. Ekkor még csak a tisztviselői fizetések leszállítása körül volt kavargás. És

a kormány helyzete ekkor még nem volt reménytelen. A szociáldemokrata pártban ugyan is szakadás keletkezett. Kialakult a mérsékelt, „jobboldali” szociáldemokraták frakciója, amely az adott körülmények között hajlandó volt engedményeket tenni a kormánynak és az állandóan kísértő balzalmi szavazásnál mellette is szavazott volna.

Közben azonban nagyot fordult a helyzet. Megszólalt a tömeg is.

Vasárnap már mérges tüntetés zajlott le a köztársasági elnök ellen Saint Etienneben, hétfőn pedig szinte egész Páris megmozdult, hogy hallassa szavát az új adóügyi törvényjavaslatok ellen. A kamara elé gépkocsitömeg vonult fel s az adózők tüntetése minduntalan felzúgott az utcákon.

Daladier-kormányát azonban mégsem az utca, a tömeg buktatta meg. Az utcai tömeg csak forradalmak idején játszik jelentős és döntő szerepet. Ezek az utcai tüntetések és felvonulások még a szociáldemokratákat sem

kovácsolták újra össze, a parlament erőtenyezői az utcától egészen függetlenül játszották meg a maguk játékát. Hétfőn kora délelőtt még felvillant az utolsó reménysugár Daladiertől. Néhány rövid negyedóra az volt a helyzet, hogy a szociáldemokraták szakadása folytán a bizalmi szavazásnál valamilyen sovány többsége mégiscsak lesz. Ez a remény nem volt indokolatlan. A pénzügyi javaslatok tárgyalásánál a szociáldemokrata párt ellenindítványait a délelőtti folyamán kétszer is leszavazta a kamara. A kormány tehát a kétféle szakadt szociáldemokratákkal meg tudta volna vinni a harcot, de elvértett azon, hogy a bizalmi kérdés felvetésénél a szociáldemokraták balszárnya és a szélső jobboldal, a háborus nagytöke képviselői, egyformán ellene szavazott. Mellette csak a középpártok és az úgynevezett „jobboldali” szociáldemokraták nyilatkoztak meg.

Ilyen érdekes parlamenti játékot is rég nem látott a francia kamara.

Az előcsatározások

Hétfő délelőtt a pénzügyi javaslat általános vitájával télt el. A szónokok sokat beszéltek. Daladier már rendkívül türelmetlen volt. Több ízben kérte, hogy a tárgyalásokat vegyék gyorsabb íramra, mert szeretné, ha már valamilyen irányban eldőlné a helyzet.

Nyíltan kijelentette, hogy nincs kedve bizonytalanságban megvárni az esti órákra tervezett nagy gépkocsis tüntető felvonulást.

A parlamentárizmusnak azonban szabályai vannak és Daladiernek, bármennyire is nehezére esett, el kellett viselnie, amíg a dolgok a maguk rendjén alakulnak ki. El kellett viselnie az esti tüntetést is, sőt le kellett folytatni egy keserves éjszakai harcot is.

Az előcsatározások tulajdonképpen csak hétfőn délután kezdődtek meg. A szociáldemokraták balszárnya támadott. Ellenjavaslatot jött, majd azt javasolta, hogy a tisztviselői fizetéscsökkentésére vonatkozó szakaszt töröljék a javaslatból. A kamara szavazott és a szociáldemokraták indítványát elég nagy többséggel leszavazta. A szélső jobboldal, amely egyre erőteljesebben vonult fel, nem engedhetett sikerre a szociáldemokrata indítványt, noha a kormány sorsát már ez a szavazás eldönthette volna.

Utána Marin, a szélsőjobb jobboldali képviselője jött egy indítvánnyal. Közvetítő indítvány volt, amely a kormány helyzetét akarta alá-

támasztani. A szociáldemokraták baloldala természetesen ellene szavazott. De leszavazta az indítványt a szélső jobboldal is. És ezzel nyilvánvalóvá lett, hogy

a jobboldal mindenáron kormánybuktatásra készül

s ha a szociáldemokraták balszárnya nem vonul vissza legalább, szándéka sikerül is.

DALADIER UTOLSÓ KISÉRLETE

A közvetítő indítvány leszavazása után Daladier emelkedett szólásra s még egy kísérletet tett a helyzet megmentésére. Röviden, de nagyon nyíltan és nagyon határozottan beszélt. Felszólította a kamarát, hogy fogadja el a kormányjavaslatot, mert az adott helyzetben ez az egyedüli kielégítő megoldás. A kormány bukása ugysem oldja meg a helyzetet, hanem esetleg még nehezebbé teszi a kibonyolódást. Igazat ad a szociáldemokratáknak, hogy a közepes társadalmi helyzetet védeni kell, mert különben Franciaország is követni fogja az olasz és német példát s nemcsak új kormány, hanem új rendszer is kerül az uralomra. A helyzet mentésére azonban áldozatokat kell hozni, bármilyen nehéz is ez az áldozat. Bizonyos, hogy a kormány bukásával még nehezebb áldozatok elviselése jut osztályrészül Franciaországnak.

Aztán arról beszélt Daladier, hogy a pénzügyi rendszabályokat és a tisztviselői fizetések

csökkentését a frank érdekében kell megszavazni. A frank ebben a pillanatban szilárd és az is marad, ha a kamara is úgy akarja. A kormány a közepes társadalmi védelmét a frank szilárdságában látja. Az inflációtól irtózik, más pedig a költségvetési hiányok fokozódása esetleg erre vezethetne. Az ország érdeke kívánja, hogy a javaslat keresztülmenjen és a kormány a helyén maradjon.

Daladier beszéde után aztán újabb közvetítő indítvány került sorra, azonban sikertelenül. Az eddigi szavazás ismétlődött meg. Erre az ülést felfüggesztették és a kormány tagjai tanácskozásra gyűltek össze. A pártok is tapácsozásokba merültek.

A KORMÁNY BUKÁSA

A szünet nagyon sokáig tartott. A kormány hihetetlen azon tárgyalt, hogy tovább húzza halassza-e a válságot, vagy pedig alávessze magát a döntő szavazatnak.

Három óra után megszólaltak a csengők és a képviselők újra a tárgyalóterembe özlöltek. Daladier rövid beszéd után felvetette a bizalmi kérdést.

A kamara nagy izgalmak között szavazott. Bár ekkor már világos volt, hogy Daladier és kormánya megbukott. A szavazatok összeszámlálása félnyolc óráig tartott. A kormány ellen 329, mellette csak 241 szavazat esett. A szavazás eredményének kihirdetése után Daladier bejelentette, hogy nyomban benyújtja a maga és kormánya lemondását a köztársasági elnökhöz.

Az ülést újra megszakították s a kormány tagjai Daladiertel együtt valamennyien felvonultak az elnökségi palotába.

Lebrun elnök a lemondást tudomásul vette. MI KÖVETKEZIK MOST. A francia kormányválság hírért érthető érdeklődéssel fogadta egész Európa. A nemzet

közi sajtó érzi és érezteti hogy ennek a francia kormánybuktásnak esetleg nagyon is elhatározó jelentősége lehet.

Daladier maga is nagyon hangsúlyozta bucsbeszédében, hogy utána esetleg rendszer-változás következik.

A radikális polgári koalíciót esetleg a szélső jobboldal váltja fel, ami Franciaországban egyet jelent a nehézipar uralmával, tehát a háborús készülődéssel.

Ezzel felelne Franciaország Németországnak a Népszövetségből való kilépésre és a leszerelési tárgyalások megszakítására!

Ez a lehetőség azonban, bármennyire is érdekelő ragadnak az események, mégis nagyon nagy ugrás volna Franciaország részéről, a mely ma már egyedüli védője és istápolója Európában a polgári demokráciának.

Valószínűvé tenné azt is, hogy a szélső jobboldali francia kormány megalakulása után Anglia végképp kivonná magát az európai politikából, mert ebben az esetben a leszerelési kérdés békés elintézéséről már aligha lehetne szó.

Az új francia kormány milyensége az adott helyzetben már nem szigorúan belügye Franciaországnak, hanem

európai, sőt világpolitikai ügy s éppen ezért minden kísérlet megtörténik, hogy a jelenlegi uralmi rendszer a maga mérsékelt közepútjával, Daladier bukása után is megmaradjon.

Jelentéseink szerint Lebrun elnök hétfőn délelőtti kéréste magához a kamara és a szenátus elnökét. Politikai körökben úgy tudják, hogy mindkét elnök mérsékelt kormányt javasol s talán mindketten Sarraut, a jelenlegi gyarmati és tengerészeti minisztert ajánlják elnöknek. Szó van azonban Chautempsról is, aki már többször volt miniszter, sőt elnök is. A cél az volna, hogy részben új emberekből, de mégis a régi kormány vigye tovább az uralmat és különösen külpolitikai téren maradjon meg az eddigi irányzat. Eppen ezért a külpolitikai tárcát Paul Boncour helyett maga Daladier kapná meg, a bukott miniszterelnök.

Ez a kialakulás azonban, általános vélemény szerint, nem hozhat huzamosabb ideig tartó megoldást. Az új kormány csak abban az esetben szilárdulhat meg, ha nagy engedményeket tesz a szélső jobboldalnak, amely egyre inkább a kezei között tartja a francia belpolitika irányító erővonalait.

KETTÉSZAKADT A SZOCIÁLDEMOKRATA-PART

A legújabb jelentések szerint az új francia kormány kialakítására irányuló eddigi tárgyalások nem vezettek eredményre. Lebrun köztársasági elnök délelőtt csak a kamara és szenátus elnökét fogadta s ezzel meg is szakította a további kihallgatásokat. A délutáni órákban sor került néhány pártvezérre is. Politikai körökben úgy tudják, hogy most már szó lehetne Bonnet volt pénzügyminiszterrel is, mint az új kormány elnökével.

A szociáldemokrata-párt kettészakadása véglegessé vált.

A jobboldali árnyalat vezére, Marquet, már hozzá is fogott, hogy a maga frakcióját új név alatt új párttá szervezze át.

Szociáldemokrata körökben tartja magát az a vélemény, hogy amennyiben újból koncentrációs kormány következne, ez hosszútávú nem lehet. A mérsékelt jobboldaliak erősen tárgyalnak egy nemzeti egységkormány kialakítási lehetőségéről.

Nagyszabású razzia a bukaresti zugbörzén

Bukarest, október 25

Fekete napja volt kedden a fővárosban ugyancsak kifejlődött fekete-börzének, a melynek a Passagiul Villacros nevű sikátorban van a gócpontja.

A rendőrhatalóságok nagyszabású razzit határoztak el a tiltott valuta-kereskedelem közismert zug-piacá ellen s délelőtt fél 12 óra tájban nagyszámu rendőri és csendőri karhatalommal zárták el a sötét sikátor mindkét kijáratát, majd a delektívek hozzáállták a fekete-börze köröngségének az igazoltatásához és megmozdításához. A razzia során mintegy 50 gyénnél találtak idegen fizetési eszközöket s ezek közül számosan nem voltak rendben a személyazonossági iratai sem. Ezeket sorban előállították a központi rendőrprefektúrára, ahol egész délután folyt a kihallgatásuk és kiválogatásuk.

Neveket az esti órákig nem adtak ki, bár bizonyos, hogy az őrizetbe vett zugbörzések közül számosat átadnak az ügyészségnek s többeket kiutasítanak a főváros területéről.

Vajda és Maniu, hírek szerint, találkozni fognak

A kormány új tervet készít az állam gazdasági életének rendbehozására

Bukarest, október 25
A belpolitikai élet minden vonalon a parlamenti tevékenységre és az ezzel együttjáró küzdelmekre készülődik fel. Ugy a kormány, mint az ellenzék, utóbbi pedig különösen az öliberális párt. A kormány természetesen elsősorban saját pártján belül igyekszik tisztázni és megszilárdítani meglehetősen alácsúszott helyzetét. Amint tegnap röviden jelentették, Popovici igazságügyminiszter megbízást kapott Vajda miniszterelnöktől arra, hogy újból lépjen érintkezésbe a „hadacsónyi remetével” s próbáljon vele alapot teremteni a megegyezésre.

Popoviciának állítólag arra is megbízása volt, hogy találkozást készítsen elő Vajda és Maniu között, s vannak olyan hírek, amelyek szerint az igazságügyminiszternek sikerült is megszereznie Maniu hozzájárulását ahhoz, hogy Pop Cicio kamarai elnök arad megyei birtokán találkozzék a miniszterelnökkel.

Mihalachének a kormányba való bevonása szintén tovább foglalkoztatja a kormányköröket.

A parasztpárti alvezér azonban köztudomásúlag egyrészt a pársi pénzügyi tárgyalások kimenetelétől, másrészt pedig a kormányzati program lényeges megváltoztatásától teszi függővé további magatartását.

Beavatott hírek szerint Mihalache maga is belátja, hogy a kormány átszervezésre szorul s hogy ennek az átszervezésnek növelnie kell a kabinet tekintélyét és munkaerjét, ha minden tekintetben meg akarja állani a sarat a parlamenti harcok közepette. Ezzel összefüggésben egyébként arról is sok szó esik, hogy a kormány új tervet készít elő az állam pénzügyi és gazdasági életének a rendbehozására.

A gazdasági miniszterek utasítást kaptak a miniszterelnöktől arra, hogy keressenek lehetőséget az aranytermelés és a kivitel fokozására, hogy ezen a révén csökkenteni lehessen azokat a hiányokat, amelyek a kincstár bevételeiben mutatkoznak.

Mindezekben a kérdésekben azonban nem várható előbb végleges elhatározás, a míg vissza nem érkezik az országba Madgearu pénzügyminiszter és Titulescu külügyminiszter.

Madgearu pársi tárgyalásait amelyekről egyébként sem érkeztek kedvező hírek, az éjjel bekövetkezett francia kormányválság ismét visszavetette. Tekintettel arra, hogy a pénzügyminiszter a francia kormány közvetítésével kereste újabban a megegyezést az állam hitelezői-

vel, most várnia kell, amíg a kormányválság megoldást nyer. A hitelezőkkel való közvetlen tárgyalások ugyanis — különösen az adósságok mérséklése és a pénzügyi ellenőrzés dolgában — eredménytelenné keesgetnek.

Az öliberális párt, — amint tegnap a Calendarul nyomán jelentették — azzal a gondolattal foglalkozik, hogy parlamenten kívüli harcot indít a Vajda-kormány ellen, amelyet ilyen formán törvényen kívülinek minősítené.

Ezt az értesülést a párt eddig se meg nem cáfolta, se meg nem erősítette. Egyelőre azonban csak ilyen értelmű áramlatról van szó és nem elhatározásról.

Annyi bizonyos csupán, hogy az öliberális párt november 15-ikére, a parlament megnyitására a napjára, százezres tömegeket szándékozik a fővárosba felvonultatni, hogy demonstrálják népszerűségét és szervezettségét.

A párt kormánybuktató akciójával kapcsolatban tegnap este bizalmas tanácskozás volt Bratianu Dinu lakásán. Kiszivárgott hírek szerint abban állapodtak meg, hogy mielőtt a párt felvonultatná tömegeit a főváros utcáin, Duca pártvezér kihallgatást kér az uralkodótól és rámutat arra, hogy az ország közvéleménye a Vajda-kormány távozását várja.

A Lubbe-pör új tanuival Torgler képviselő szerepét akarják tisztázni

Berlin, október 25.

A Van der Lubbe-per keddi délelőtti tárgyalásán Torgler volt kommunista képviselő szerepének a tisztázására került a sor. A bíróság nyolc tanút idézett be, ezek közül azonban néhányan nem jelentek meg. A tanukhoz intézett kérdések elsősorban azt akarták tisztázni, hogy ki volt az az idegen ember, akit a vádlott február 27-én a birodalmi gyűlés épületében az egyik folyosón találkozott.

A kihallgatott tanuk ezt a kérdést nem tudták kellően megvilágítani.

Sulyosan terhelő vallomást tett Torgler ellen Pretsch asszony, aki Torglernek szomszédnője, de csak látásból ismerik egymást. Az asszony vallomása szerint Torgler képviselő a gyújtogatás elkövetése előtti délutánon két nagy táskát vitt magával a birodalmi gyűlés palotájára felé. Ő és fia az utcán találkoztak a képviselővel, aki riadtan nézett rájuk, mikor észrevette, hogy felismerték. Másnap, amikor a gyújtogatásnak hírét vették, a fia

mondotta is, hogy „most már tudja mit vihett Torgler képviselő azokban a táskákban”.

A bíró kérdésére tanu kijelenti, hogy Torgler táskája jóval nagyobbak voltak, mint a rendes irattáskák szoktak lenni.

A többi tanuhoz intézett kérdések arra irányultak, hogy vajon Torgler értelmű szerzője-e, vagy pedig aktív szereplője volt a gyújtogatásnak?

Az ügyész megállapítja, hogy Birkenhauer újságíró, aki a vád szempontjából fontos tanu lehetett volna, nem kerithető elő, mert eltűnt Berlinből és sohasem is lakott abban a lakásban, amelyet bejelölt. Nyilvánvalóan a hatóságok félrevezetése céljából jelentett be hamis lakást. Schatz ügyész arról a titokzatos és megnevezett folyadékról tesz vallomást, amelynek nyomait a tüzeset után a birodalmi gyűlés palotájában megtalálták. Szerinte a kérdéses folyadék előtöze után 6—10 percen belül föltétlenül önmagától kigyullad.

Érdekes tárgyalás Nagyváradon

A saját halálát nem jósolta meg a ravasz cigányasszony,

akit két dühös gazda feleségeik kifosztásáért agyonvert

Nagyvárad, október 25.

A cigányasszonyok babonái még mindig sok hívőre találnak a falvakon, különösen az asszonyok között. Egy ilyen cigánybabonáság szomorú következményével foglalkozott tegnap a nagyváradai „örvényesek”.

1930 év januárjában Varga Károly szentimrei lakos felcségenél megjelent Lakatos Piroksa cigányasszony és jóslani kezdett az asszony tenyeréből. Megnézte alaposan, majd véstjóslóan kezdett hümmögni és kijelentette, hogy nagy baj van. A tenyér vonásaiból világosan látja, hogy az asszony és férje meg vannak babonázva és rövidesen halálnak halálával pusztulnak el. Szerencse, hogy ő erre tévedt, mert talán még segíteni tud rajtuk.

A furfangos cigányasszony gyorsan elő-

vett egy tojást és kijelentette, hogy ha az világos, akkor az isten babonázta meg a házaspárt és nincs segítség, de ha sötét, úgy az ördögtől jön a megverés és ő készen áll az ellenszerrel. A tojás, természetesen, sötét volt s a cigányasszony neki kezdett a „varázslat elhárításának”. Kilenc ilyen hókusz-pókuszos ülésen elszedte a család minden megmozdítható vagyonát. A hiszékeny asszony beajánlotta egy Körösi Ferencné nevű barátnőjének is, aki hasonlóképpen járt.

A férfiak azonban, noha az asszonyok tagadták a dolgot, a házi berendezés hiányaiból rájöttek a turpisságra, egy este megcsípték a cigányt és

dühükben addig verték, amíg belehalt. A holttestet kivitték a Berettyó partjára, majd önként jelentkeztek a hatóságoknál.

A bíróság Vargát 2 és fél, Körösit pe-

dig 1 és fél évi fogházra ítélte. Érdekes, hogy a cigányasszony férje és gyermekei kenyérkeresőjük elvesztése címén 400 ezer lej kártérítést követeltek.

Amiből a bíróság 200 ezret meg is ítelt. Az ügyész súlyosbíttatásért, az elítéltek enyhítésért felelősek.

A Temps Titulescu utazásainak jelentőségéről

Páris, október 25

Titulescu román külügyminiszter városi s az ezt követő balkáni körutja élénken foglalkoztatja a nyugateurópai diplomáciai köröket is, elsősorban azonban a Quai d'Orsay, a francia külpolitika irányítót. Amint tudvalevő, a román külügyminiszter tulajdonképpen a Szinajában tartott kisanant-konferencia megbízásából látogatja sorra a balkáni fővárosokat, még pedig abból a célból, hogy lehetőleg összhangba hozza a balkáni politikát a kisanant szempontjaival és érdekeivel.

A francia külügyminiszteriumhoz igen közelálló „Temps” legutóbbi számában ismét cikkenként méltatja Titulescu utjának a jelentőségét s különösen azt a körülményt emeli ki, hogy

a román külügyminiszter békés légkört igyekszik teremteni egyfelől Bulgária és Románia, másfelől pedig Bulgária, valamint Délslávia és Görögország között.

A lap szerint Titulescu Athénben azon fáradozik, hogy közeledést hozzon létre Bulgária és Görögország között olymódon, hogy utóbbi biztosítson szabad kijárást Bulgáriának az Égei-tengerre, amit a békeszerződésben Bulgáriának kilátásba is helyeztek.

Ami Károly román és Boris bolgár király találkozásait illeti, amelyet szintén most készített elő Titulescu, a Temps szerint ez az esemény is döntő lépést fog jelenteni a balkáni politika kedvező és békés kialakulása útján. Ez a találkozás különben november elejével fog végbemenni valamelyik határmenti városban, avagy Rucseknál a Dunán. Röviddel ezután megtörténik aztán a harmas királytalálkozó is Károly román, Sándor szerb és Boris bolgár király között.

A lap végül rámutat arra, hogy Titulescu utjának nem az a célja, hogy szövetséget hozzon létre a balkáni és kisanantállamok között, hanem csupán együttműködést igyekszik teremteni a két államsoport között, amint hogy Varsóban is arra törekedett, hogy a lengyel külpolitikát összhangba hozza a kisanantállal. Németország magatartása és a béke biztosítása széleskörű együttműködést tesz szükségessé, különös tekintettel a Szovjetszövetség új nemzetközi helyzetére is.

A repülő-hollandi balsikere

A Reichstag, a német birodalmi gyűlés épületének a felgyújtási pöré, amelyet a lipcsei főtörvényszék jelenleg Berlinben, a helyszínen tárgyal, szombaton jubilált. Most volt egy hónapja, hogy az egész világ közvéleményének szinte páratlan érdeklődése mellett Lipcseben megkezdtek.

A birodalmi főtörvényszék a napokban vizsdatár Lipcsebe s ott megy végbe ennek a nézői időkre emlékeztető tömegpörnek a harmadik, befejező felvonása, amelyet nagybárra a perbeszedek fognak kitölteni. Ilyenformán valószínű, hogy még ennek a hónapnak a végén, vagy legkésőbb november első napjaiban sor kerül az ítéletre, amely iránt természetesen még általánosabb az érdeklődés, mint maga a tárgyalás tulajdonképpen lefolyása és tartalma iránt.

Meg lehet állapítani, — még pedig minden elfogultság nélkül, — hogy a meglehetősen korlátozott nyilvánosságú tárgyalás mindaddig távolról sem tisztázta magát a lényegét, illetőleg azt a rejtélyt, amely mögött a vád meghúzódik. S ha ez nem sikerült a tárgyalás eddigi két érdemi szakaszában, aligha történik meg a továbbiak során, mert hiszen egészen valószínűtlen, hogy a főtörvényszék a harmadik felvonásban, a tárgyalás formáinak mondható zárórészében, megengedné a bizonyításnak a mesterségesen szűkösabot kereteken túlmenő kiszélesítését.

A rejtély tehát — az a kérdés: ki, avagy kik az igazi tettesek és a felbujtók? — tisztázatlan, megvilágítatlan marad továbbra is, legalábbis hivatalosan. Van der Lubbe, Torgert, Dimitroffot, Popoffot és Taneffet minden bizonnyal el fogja ítélni a főtörvényszék, de ítéletével semmiesetre sem válaszolja majd meg azokat a kérdéseket, amelyek nagyrészt a nevezetes Oberfohren-memorandum, másrészt pedig a nemzetközi jogászbizottság Londonban és utóbb Párisban felvetett. Van der Lubbe ugyan személyileg vállalta a felgyújtás bűnét, de arra a kérdésre, voltak-e bűntársai és kik, nem adott még ráhagyó választ sem. Azt viszont a pártatlan szakértők és a helyzet alapos ismerői határozottan megállapították, hogy úgy, ahogyan a dolog történt, csakis több, hozzávetőlegesen tíz ember gyújthatta fel a birodalmi gyűlés épületét. Oberfohren úr, a halálba kergetett volt esseni polgármester, az egykori német nemzeti-párt egyik utolsó vezetője, amelyet eleinte Hugenberg képviselt a Hitler-kormányban, nagy felűntést keltett emlékiratában pláne odáig ment, hogy a nemzetiszocialisták több vezetőjéről és ismert rohamosztagosokról nevezett meg a gyújtogatás tetteseként, akik Van der Lubbe kivételével azon a földalatti folyosón hatoltak be az épületbe és tüntek el onnan munkájuk végzetével, amely a Reichstagot az elnök, akkor és jelenleg Göring porosz miniszterelnök és birodalmi légügyi miniszter lakásával összeköti. Ezeket az ellenvádakat a főtörvényszéki tárgyalásnak korántsem sikerült maradéktalanul eloszlatnia s így az egész ügy, maga a per mértuma, homályos, titokzatos marad. Az ítélet nem lesz képes ezek után pontot tenni a gyűjtőszöveg történetére s előrelátható, hogy a nemzetközi közvélemény éppúgy nem fogja magáévá tenni, mint ahogyan nem tudta magáévá tenni a hivatalos vádat sem.

A Hitler-diktatura elvitathatatlanul törökött fogott ezzel a pörrel. A török a nemzetközi demokratikus közvélemény, amelynek szószerűen nem hagyják, nem hagyják „elkenni” ennek a tulontul otromba politikai szcenáriumnak a lényegét. Elő a világtételeknek örvendő és szabadelvűségében minden elfogultsági gyanú felülálló Manchester Guardian-nal, az angol demokratikus sajtó rendületlen kitartással üti a lipcsei pör meglepetését, hogy az igazságot minél maradéktalanabban kitisztázza. Emellett természetesen a szövetségi követ el mindent, hogy a pör hátterét megvilágítsa, amire érthetően minden oka megvan, hiszen a Reichstag-tűz volt a jeladás és ürügy a németországi baloldali mozgalom teljes lehangolására és elfojtására.

Ebben a tekintetben figyelemreméltóan jellemző az a cikk, amelyet Radek Károly, a szövetségi egyik legkiválóbb politikai közírója, a napokban a Pravdában közölt. Eddig az a cikk fejezi ki a legélesebben a szövetségi közvélemény álláspontját a lipcsei pörrel szemben s ezért érdekes adaléka annak a nemzetközi vitának, amely a Reichstag-égés körül folyik.

Ha a világsajtó nem értette volna meg egyelőre az elejét, ami Berlinben történt, — írja Radek „A repülő hollandi balsikere” című cikkében, — s ha nem indított volna nyomában heves kampányt, az ügy nagyon egyszerűen rendeződött volna: Van der Lubbe „önkéntes bűntudatos” volt a börtönben. Az az élénk érdeklődés azonban, amelyet a világsajtó a Reichstag-tűz iránt tanúsított, meggátolta Van der Lubbe-t az öngyilkosságtól.

Szerencsés véletlen folytán sikerült az-
— Szerencsés véletlen folytán sikerült az-
— Letartóztatásuk zseniális ötletet sugalmazott a hitlerista rendőrségnek: 1925-ben fel-
— Letartóztatásuk zseniális ötletet sugalmazott a hitlerista rendőrségnek: 1925-ben fel-
— Letartóztatásuk zseniális ötletet sugalmazott a hitlerista rendőrségnek: 1925-ben fel-

ezeket a bolgárokat a pörbe s ezzel nemzetközi jelentőséget adni neki. Itt azonban új balsikerbe ütköznek.

— A fasisztáknak sikerült kiküszöbölni a független védőügyvédeket, akik kimutathatták volna a vizsgálat összes ellenmondásait. Helyüket azonban a vádlott Dimitroff foglalta el. Nyilvánvalóvá vált, hogy Dimitroff megdöntötte volna Van der Lubbe összes vallomását, színvallásra kényszerítette volna őt úgy, hogy elkezdhetne volna elmondani az igazságot. Nem maradt tehát más hátra, mint megparancsolni Van der Lubbénak, hogy játssza a hülyét.

— S ilyenformán olyan jeleneteknek vagyunk tanúi, amelyek páratlanul állanak a bírósági pörök történetében. Van der Lubbe ül és úgy tesz, mintha aludnék, miközben az elnök, ahelyett, hogy kérdéseket tenne fel neki és válaszokat szedne ki belőle, felolvassa neki a vizsgálóbíró által kifogástalan németiséggel írt vallomások, amelyeket állítólag a németül igen rosszul beszélő Van der Lubbe tett. Van der Lubbe időnként felemeli a fejét s „igent”, nemet, vagy talánokat motyog. Ezt pedig pörnek nevezik.

— A lipcsei pör legfontosabb eredménye ennélfogva abban rejlik, hogy az egész világ széles néptömegei az elmúlt hónap leforgása alatt rájöttek, hogy bizalmatlansággal kell viselkedniük minden szóval szemben, amelyet a fasiszta Németország irányítói kiejtenek. A világmegragzódatások mostani pillanataiban ez a bizalmatlanság végzetes szerepet fog játszani a német fasizmus sorsának a kialakulásában.

Eddig az érdekes cikk, amely egyenesen sorsdöntő jelentőséget tulajdonít a lipcsei pör lefolyásának és kimenetelének. Meglátjuk, hogy a közeljövő mennyire fogja igazolni ezt a feltevést. Annyi azonban bizonyos, hogy a lipcsei pör, mint olyan, aligha járul hozzá a hitlerizmus tekintélyének öregbítéséhez, s hogy igaza volt az elhunyt Oberfohren dr. nak, aki a német nemzeti-párt nevében tiltakozott a politikai érvszerzésnek hasonló módszerei ellen, éppen Németország jól felfogott érdekében. Azt pedig nehéz volna állítani, hogy a volt esseni polgármester rosszabb hazafi lett volna Hitlernél és társainál.

Nagyváradon kerek 100 millió lejt csalt ki eddig a pénzbevéltás

Nagyvárad, október 25.

Az ezerlejesek beváltása nagy meglepetést okozott Nagyváradon. A közismerten legszegényebb erdélyi városban, a lerongyolt határszéli vidéken, eddig kerek százmillió lejt értékű ezerbankot vittek a Nemzeti Bank fiókjának pénztárához beváltás végett.

A város kereskedelmi forgalmában ez a százmillió sehol sem mutatkozott. Iparban és kereskedelemben legfeljebb egy

részecskéje volt észlelhető ennek a tekintélyes összegnek.

Munkatársunk megkérdezte a Nemzeti Bank pénztárosát, hogy véleménye szerint honnan bujt elő a nagyszámu bankjegy. A pénztáros szerint biztos, hogy

az ezresek eddig páncélszekrények és szalmazsákok fenekén bujkáltak,

míg a beváltás napvilágra kényszerítette őket.

A munkanélküli segély törvénybeiktatását követeli a szociáldemokrata-párt

Bukarest, október 25.

A szociáldemokrata szakszervezetek központi tanácsa elhatározta, hogy haladéktalanul visszahívja delegátusait valamennyi munkanélküli segélybizottságból, tehát úgy a munkaügyi minisztérium mellett működő központi bizottságból, mint a munkaügyi felügyelőségek és a városi előjáróságok kebelében alakított segélybizottságokból.

Ezzel a határozattal a szociáldemokrata szakszervezetek tiltakozni kívánnak a bizottságok félhivatalos jellege ellen, valamint az ellen is, hogy nem felelnek meg rendeltetésüknek, hanem csak elterelik a munkásság figyelmét a tulajdonképpeni céltól, amely nem egyéb, mint a munkanélküli segély törvénybeiktatásának a kivívása. A munkásság törvényes állami segélyt és nem alamizsnát követel.

Az országos munkásszövetség vezetősége egyébként ezzel a tiltakozó lépéssel összefüggésben azt is kimondta, hogy

országsszerte népgyűléseket rendez,

amelyeken követelni fogják, hogy a kormány

sürgősen szavaztassa meg a munkanélküliség elleni biztosításról szóló törvényt.

elleni biztosításról szóló törvényt.

elleni biztosításról szóló törvényt.

elleni biztosításról szóló törvényt.

elleni biztosításról szóló törvényt.

elleni biztosításról szóló törvényt.

elleni biztosításról szóló törvényt.

elleni biztosításról szóló törvényt.

elleni biztosításról szóló törvényt.

elleni biztosításról szóló törvényt.

elleni biztosításról szóló törvényt.

elleni biztosításról szóló törvényt.

elleni biztosításról szóló törvényt.

elleni biztosításról szóló törvényt.

elleni biztosításról szóló törvényt.

elleni biztosításról szóló törvényt.

gátási ember, aki ezt a mesterséget még a régi világban „tanulta” ki. Most aztán ez a híres közigazgatási ember is rendezett egy olyan megbotránkosztató jelenetet Csomafalván, hogy joggal fel lehet tenni a kérdést: Vajon Gábor főszolgabíró a történetek után még mindig közigazgatási embernek meri nevezni magát s nem érdemli-e meg inkább a „gyermekfogdosási ügynök” nevet a közigazgatásiügyi minisztérium szolgálatában?

Gábor György főszolgabíró Csomafalván, a hol erős felekezeti iskola van, nyilván hízelgési hajlamból erősíteni kívánta az állami iskolát. Szolgabírói hatalmának tudatában egyszerűen ráparancsolt tehát a falusi bíróra, hogy a községi irodahelyiséget azonnal ürítse ki és adja át az állami iskolának. A falusi bíró, Rokaly Dénes, aki a falu egyik legjobb

gazdája s úgy látszik, több érkeke van a község vagyonának megőrzésére és a közigazgatási szempontok figyelembevételére, mint a főszolgabírónak, mert kijelentette, hogy a községi iroda közigazgatási célokat szolgál, ő pedig közigazgatási ember, tehát az irodáról nem mondhat le ilyen egyszerűen. Egyébként pedig nem is diktátora ő a falunak, hogy a tanács tudta és beleegyezése nélkül községi vagyonokat engedjen át az állami iskolának. Ő csak annyit tehet meg, hogy a községi képviselőtestület elé terjeszti a főszolgabíró kivánságát.

Gábor főszolgabíró közigazgatási szívében találhatta ez az egyenes, öntudatos, szinte kitartó válasz, mert egészen kijött a sodrából s ordítani kezdett:

— Takarodjék ki innen, gazember! Nem teljesíti a parancsot! Megmutatom én, hogy miként csinálják a közigazgatást. Azonnal ürítse ki az irodát!

Rokaly falusi bíró igazsága tudatában uriasabb volt, mert higgadtabb volt, mint a dü-

— Gyomor- és bélzavaroknál, étvágytalanságnál, szorulásnál, fölfúvódásnál, gyomorégésnél, felbőgögnél, szédülésnél, homlokfájdásnál, hányingernél 1—2 pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz alaposan kitisztítja az emésztőteket. Közkirházi jelentésekben olvassuk, hogy a Ferenc József vizet még a fekvő betegek is nagyon szívesen isszák és általánosan dicsérik.

nőgő főszolgabíró ur. Nyugodtan és erélyesen utasította vissza ezt a főszolgabíróhoz nagyon méltatlan hangot és viselkedést s figyelmeztette Gábor urat arra, hogy nem a kocsisával beszél, akivel szemben meg szokta engedni magának ezt a hangot.

Gábor főszolgabíró megint csak alulmaradt s miután tehetetlen dühében nem tudott mást kitalálni, a csendőrszuronyhoz apellált. Jöjjek a csendőrök és vezessék ki a község választott bíróját a saját irodájából, azért, mert a község érdekeit védte és a törvények rendelkezései szerint járt el a főszolgabíróval szemben, aki nagyszertű közigazgatási embernek tartja magát.

Rokaly még mindig méltóságteljes maradt. Nem várta meg a csendőröket, hanem eltávozott önként, de bejelentette a főszolgabírónak, hogy mindaddig, amíg nem kap elégtételt, nem tér vissza a község házára, ellenben a közigazgatási törvény értelmében óvást tesz a szabálytalan és erőszakos főszolgabírói intézkedések ellen.

Tessék most már eldönteni, hogy ki győzött erkölcsileg ebben az annyira jellemző harcban: a főszolgabíró-e, aki ügynöknek csapott fel az állami iskola érdekében, holott neki kellene elsősorban képviselnie a közigazgatás érdekeit, vagy pedig ez az egyszerű, de derék és becsületes falusi bíró, aki törvénytisztelőben és öntudatosabban, sőt uriasabban is viselkedett, mint az egész Gyergyóban híres és nagy urat ágaló főszolgabíró?

Új forradalom előtt áll az automobil

PETROLEUMMAL HAJTJA GÉPKOCSIJÁT EGY ZSENIÁLIS CSEHORSZÁGI PARASZT

Addig intrikáltak ellene odahaza, amíg külföldön patentírozta találmányát.
A Konepek-féle petróleummotor felére szállítja le az automobil üzemköltségét

Prága, október 25

Régi és igaz mondás, hogy senki sem lehet proféta a saját hazájában és ez voltaképpen Konepek János tragédiája is, aki két évvel ezelőtt feltalálta a petróleum-motort, de találmányát rem tudta odahaza értékesíteni. Ezért kénytelen volt kiutazni vele a tengeren túlra, a honnair néhány nappal ezelőtt érkezett vissza Prágába magával hozva a new-yorki patentlevelet, meg a szükséges pénzt is, ami bőven elég ahhoz, hogy a petróleum-autók gyártásához hozzákezdjen.

A csehszlovák feltaláló személye azonban nem is ebből az apropóból kifolyólag érdekes, hanem elsősorban azért, mert

Konepek mindaddig, amíg a petróleum-motort feltalálta, békés és egyszerű paraszt volt, aki földet turt és trágyázott és ősei tradíciói szerint élte le problémamentes életét.

Falusi magányában találkozott egy Ványa nevű montörrel, aki kocsmázó téli estéken beavatta a technika ábécéjének rejtelmébe s ezzel megmetyekezte a puritán parasztot: Konepek János gondolkodni kezdett a találmányok és vívmányok mikéntje fölött s józan és minden előítélettel mentes logikával rájött, hogy nem minden olyan tökéletes, mint amilyennek hisszük. Itt van például az automobil, amelyet drága benzin hajt ugyanakkor, amikor a jóval olcsóbb petroleum is elvinné a motort.

A probléma, természetesen, nem új. Hevith és Wathmong amerikai kutatók már egy évtized óta olyan motorkonstrukción dolgoznak, amely gazdaságos anyagfelhasználást biztosít. Ricard professzor az ő antidetonációs találmányával nagyjából realizálta is már a kérdést, a tökéletes technikai megoldás azonban, úgy látszik, Konepek Jánosra várt, akinek

először sikerült olyan petroleum-motort konstruálnia, amelynél a hajtóanyag maradéknélkül használódik fel, amellyel a motor teljesítménye ugyanolyan, mint a benzinmotoré.

A Konepek-féle petroleum-autóknak azonban mindenekelőtt az az előnye is megvan, hogy a benzinmotorral szemben az üzemköltségnek csak a felét igényli.

Konepek János nemzetgazdasági érvelése

Saját találmányáról különben a következőképpen nyilatkozik:

— A munkát két évvel ezelőtt keztem el. Rájöttem ugyanis arra, hogy benzinért évenként néhányszáz millió koronát szállítunk ki külföldre ugyanakkor, amikor belföldi gyújtóanyaggal is hajthatjuk a motort, mint például a petróleummal, amely fölöttébb takarékos és célszerű hajtóanyag. A petroleum-motort ezért úgy konstruáltam meg, hogy könnyen kezelhető legyen s hogy a legkevesebb hajtóanyaggal, annak százszázalékos felhasználása mellett, a legnagyobb teljesítményt érjük el.

— Kísérleteimet a legnagyobb titokban végeztem s az eredmény valóban meglepett: a petroleum-motor teljesítménye és takarékosága minden várakozásomat felülmulta.

Amikor már biztos voltam abban, hogy konstrukcióm az automobilizmus fejlődésének új fejezetét jelenti, megpróbáltam találmányomat elhelyezni. A tulajdonképpeni meglepetések csak ekkor értek: valóságos blokádot mondott ki ellenem a belföldi tőke s jóakaróim is személyes ellenségeimé lettek, úgy, hogy nem maradt más hátra, mint külföldre menni s ott szerezni meg a pénzt és a patentlevelet. Egy évig utaztam a világban s találmányomat ma már a legtöbb országban patentírozattam.

— Hazatérve új meglepetés fogadott: a hivatalos belföldi tényezők hirtelen és osztatlan érdeklődése. Amerre csak végigrobtogtam petroleum-motoros amerikai kocsimon, mindenütt megállítottak s érdeklődtek találmányom iránt, mindenfelől ajánlatokkal halmozták el, már a nemzetvédelmi minisztérium is tárgyalt velem. Arról van szó, hogy ha fékrendszerem megfelel, a hadsereg valamennyi teherautóját az én petroleum-motoromra építik át.

leum-motoromra építik át.

— Ami a petroleum-autó gazdasági előnyeit illeti, azokat néhány számadat illusztrálja a legjobban. Egy benzinmotoros teherautó például, amely eddig 100 kilométerre 40 liter benzinkeveréket fogyasztott, vagyis 116 koronáért tett meg egy százkilométeres utat, az én konstrukciómmal ugyanolyan sebesség mellett 56 korona értékű petroleumot fogyaszt el, ami 62 korona megtakarítást jelent. A 70 liter benzint fogyasztó teherautónál ennek következtében már 109 korona megtakarítást jelent a petroleum-motor minden 100 kilométernél, míg egy átlagos belföldi személyautónál 25 korona 50 fillért.

— Találmányomnak azonban nemcsak mezőgazdasági, hanem technikai jelentősége is van, amennyiben a benzinmaradékok nem rontják és nem tömők el többé a motort, mert a petroleum már magában is tisztít s mivel maradék nélkül elég, az automobil teljesítményét jelentősen növeli.

Meg vagyok győződve róla, hogy a petroleum-motor forradalmasítani fogja az egész automobilizmust.

Egyszerű lelkesedéssel és meggyőződéssel beszél Konepek János, az egykori paraszt, aki a petroleum-motort feltalálta s őseinek józan fanatizmusával hisz abban, hogy találmánya korszakalkotó. S ez a józan fanatizmus az egyetlen ma még benne, ami paraszti: a többi elsodorta a petroleum-motor. A házat is, a földet is, a szántót meg a legelőt. Mindent pénzzé kellett tennie a petroleum-motor kedvéért s Konepek János most ugyanolyan Földnélküli János, mint e nagyváros többi gényusza, akár sikerült nekik valami, akár nem. De Konepek Jánosnak sikerült és a különbség mindössze ennyi.

Román szempontból is nagy jelentősége van a felfedezésnek. A petroleumra áthangolt motorgyártás nagyban felfejleszheti a petroleum-exportot.

Életfogytiglani kényszermunkára ítélték egy regati gyilkost, aki az ítélelhirdetés után addig verte fejét a vasrácsba, amíg elájult

Bukarest, október 25.

A mehedintmegyei törvényszéken megrendezett jelenet játszódott le. Az esküdtszék gyilkosságért életfogytiglani kényszermunkára ítélte Juon Alexandru földművest Traján községből. A földműves Staiete Juon nevű szomszédját ülte meg

Mikor kihirdették előtte az ítéletet, a gyilkos magánkiül ugrott fel és fejét többször a pádlottak padját körülvevő vasrácsra verte olyan erővel, hogy elájult.

Sulyos fejszéllel szállították kórházba.

A román bolgár ellentét legújabb elfajulásai

Bukarest, október 25.

Az utóbbi hetekben újból fellángoltak a román-bolgár viszálykodások. Románia bolgárlakta részein számos incidens jelezte a nemzetiségi gyűlölet magas hőfokát. Újabban a macedon-román telepessék Udobrudzsában határozták el magukat erőlyes bolgárellenes akcióra. Miután a bol-

gár kereskedők kihirdették, hogy szombaton az üldözések elleni tiltakozásuk jeléül bezárják üzleteiket s azonfelül is híre járt, hogy a V.D.R.O. bolgár irredenta szervezet további megmozdulásokra készül, a telepessék elhatározták, hogy bojkott alá helyezik a bolgár kereskedőket.

A temesvári ügyvédgyilkosság izgalmas reprise

A vizsgálóbíró lejátszatta a véres árverés minden részletét

Temesvár, október 25.

A temesvári törvényszék vizsgálóbírája tegnap tartotta meg a helyszíni szemlét az emlékeztető temesvári ügyvédgyilkosság ügyében. Mint ismeretes, pár héttel ezelőtt Schira Miklós, egykor dugszadag és később tönkrement kereskedő agyonlőtte Steiner Béla ismert temesvári ügyvédet, aki el akarta árvereztetni Schira butorait. Mikor Schira átia, hogy vagyonának utolsó roncsai a dohra kerülnek, elvesztette fejét és előkapva revolverét, lelőtte Steiner dr-t.

Cihosky vizsgálóbíró tegnap este 8 órakor szállt ki a helyszínre. A Schira-házaspárt két fegyőr kísért. Schira és felesége leányukkal kezdtek beszélgetni, majd megjelent a bizottság és együtt lementek a raktárhelyiségre, ahol Schira butorai voltak. Ezekért ült az elkeseredett ember.

A vizsgálóbíró átadja Schirának a fegyvert azzal, hogy tegye zsebre. Megteszi, anélkül, hogy csak egyetlen pillantást is vetne a fegyverre. Úgy rajta, mint feleségén látszik, hogy forr bennük az

izgalom, ahogy az eljárás felidézi emlékeztükben a történeteket. Csak a legnagyobb erőfeszítéssel őrzik meg nyugalmukat.

Ezután Rakmiltz végrehajtó elmondja az árverés lefolyását, miközben Schirát Velici komisár helyettesíti. Mikor a gyilkosság pillanatához érnek, felszólítja Schirát, hogy mutassa meg, miképp adta le a lövést. Schira kissé vonakodik, majd hátralép, megnyomja a ravaszt. Nem jó. Meg kell ismételnie.

Végre tisztázzák a történeteket. Kiballgatják a tanukat is, miközben Gerstmayr szállító jegyzőkönyvbe mondja, hogy Schiráné a következőket kiáltotta férjének:

— Ezt a kutyát, ezt a csirkefogót kellett volna lelőnöd! — és ezzel dr. Cerceára mutatott. Efelett a vádlottak s tanuk között vita keletkezik.

Éjjel 11 órakor ér véget a büntetőrekonstruálása. Schiraék érzékeny büszkesznek leányuktól, majd autóbusszon visszaszállítják őket az ügyészéi fogházba.

Antineuralgie

DR. NANU MUSCEL

az egyedüli gy-gyszer influenza, migrén idegzsák, stb., ellen Csakis eredet csomacsolásban árusítják. Minden dobozban az orvos jelzéseve ellátott 2 kapszula 'ostyában' van.

Kapható gyógyszerárakban és drogériákban

HALÁSZ SÁNDOR balkáni, törökországi és előázsiai riportsorozata

Brassó, október 25

A nagy politika fővárosa, Páris, lassan-lassan területeket és hatalmi pozíciókat veszít. A kelet-európai államok és különösen a Balkán, új irányvonalat keres.

Amerika odahagyta az európai lármát, az északi államok éppen most alakítják ki a maguk blokkját, Anglia egyre inkább visszahúzódik a kontinens politikától és részben a gazdasági versenytől is és íme most egyszerre a Nyugat irányító politikájának a Balkán is hat fordít. A világhistóriában nem először fordul elő, hogy a Balkán külön utakra lép. Véres háborúk századai hozták csak vissza ezt a nagy és érdekes földterületet az európai politikába. A XIV. századtól a XIX. századig a Balkán félsziget nem számított Európához és a dolgok most ismét valahogyan úgy néznek ki, hogy a Balkán államai ismét menekülni akarnak.

Kemal pasa újjáébredt török birodalma, amely hajdan karddal és vassal, tüzrel és erőszakkal kényszerítette a Balkánt uralma alá, most az okszerű gazdasági politika logikájával akarja Európa keleti és déli népeivel megértetni, hogy e népeknek semmi közük ahhoz, amit Nyugaton művelnek és semmi értelme annak, hogy a Nyugatnak engedelmeskedjenek. Az európai politika hamar felismerte a veszélyt, amelyet reá nézve a dél-európai államok elszakadása jelentene. Herriot hírtelen megjelent Szófiában és Moszkvában, Sándor szerb király találkozott Borissal, a napokban zajlik le Károly király és a bolgár uralkodó találkozója és ebben a pillanathban szíriai és ankarai látogatása után Athénben van Titulescu. Ugyanakkor Gömbös és Kánya az új török fővárost bombázza és éppen most jelentik, hogy október 29-én, a nagy török ünnepeken Litvinov és Molotov lesznek Ankara vendégei.

Tőlünk délre készül valami. Valami készül, ami bennünket is izgató-érdekel. Akár dunai béke születik e nagy készülődésekből, akár a nyugati és keleti népek háborúja, bennünket Romániával beleszámítanak és velünk, Romániával együtt, alakul ki az új rend és új élettelenség.

Abban a törekvésünkben, hogy az erdélyi magyarságnak jól informált és helyes irányt mutató lapot adhassunk, ezekkel a politikai és gazdasági készülődésekkel szemben kötelességeink vannak. A tűz már itt perzsel a szomszédban, a láng fénye már idevilágít. E nagy purgatórium kohójának eruptív erejét éppen ezért — szerintünk — a szemtanúnak kell lemérni.

Lapunk olvasó közönségének meghívható megfigyelések beszámolóiban kell tudomást venni arról, hogy mi történik, mi készül és hogyan csoportosul a közel-kelet világa és ezért a B. L. saját emberét küldötte ki a balkáni és előázsiai gazdasági és politikai front határszélére.

Lapunk belső munkatársa, Halász Sándor kapott megbízást arra, hogy utazzon be a Balkánt, Törökországot és Előáziát és jelentse a helyszínről a mai politikai és gazdasági offenzíva idegizgató Hífteljesítéit. E hetekig tartó tanulmány minden megfigyelését adják már néhány nap múlva e hasárok. Kiküldött munkatársunktól világos diagnózist követelünk, higgadtan leszürt eredményeket, átfogó képet és perspektívát arról, hogy a dél-európai államok sorsa hova vezet és hova ne Romániának hol és merre az útja.

Ennek az érdeklődő és jövőre politikai gazdasági sorsunkat megjelölő tanulmányunk riportsorozata értékelés és érdekességében egyaránt emeli meg az újjászervezett B. L. nívóját, megkülönböztetését és hírszolgálatát.

HIREK

Előfizetőink figyelmébe!

Kérjük mindazon előfizetőinket, akik előfizetésüket nem a helyi pénzbeszedő úlján, hanem postautalványon vagy személyesen, a központi kiadóhivatalnál vagy valamelyik fiókiadóhivatalunkban szokták rendezni, szíveskedjenek figyelmeztetni ki-sérni a CIMKEJÜKÖN FELTÜNTETETT LEJÁRATOT s ha az előfizetésük lejár, gondoskodjanak idejében az előfizetés megújításáról, hogy lapunkat megszakítás nélkül küldhessük.

Télen borbély, — nyáron komitációs

A török áradat több mint helven éve lehuzódott már a Balkán-félszigetről, a nyomában keletkezett erdei polgárháboru sebei is mintha behegedtek volna, a permanens guerilla-háboru helyét elfoglalta egy hivatalos és ami a fő, stabil diktatúra, fanyarul bár, de hajlamosak voltunk elismerni, hogy ezzel kezdődik az európai kurzus a festői drinári alpok és a Loozen lejtőin, sőt a „szkipetárok földjén”. Később felcsúszós volt, amikor ráeszméltünk arra, hogy Európa semmit se hódított magának a Balkánból, sőt... A padregényesség, amely egy időben bizonytalanná, de izgatóvá tette az utazást a Karsztok sziklái között, semmi se enyhült s azok az angol sznobok, akik szeretik az olcsó életveszélyt, ma éppen olyan bizalommal kereszkelik fel e komor vidéket, mint ezelőtt harminc évvel, amikor még a Ballplatzon a komitációsvesztély elhárítására nemzetközi csendőrséget szerveztek. (Meg kell jegyezni, hogy a csendőrség tagjai harcokba ugyan a komitációs ellen, de lassan maguk is beleolvadtak a komitációsüzembe.) May Károly volt az első, aki nem hivatalos szempontból, gyermekeknek való, tehát egészen őszinte képet festett erről a regényes világról — igaz, hogy műnőien íróasztala mellől. De mennyire jellemző, hogy amikor Albert Londres, a tragikus végű párisi riporter, beutazta ezt a vidéket és végre saját szemével akarta megvizsgálni azt, amit May Károly husz évvel ezelőtt odaképzelt, ha más hangnemben is, de lényegében ugyanazt jegyezte fel, amit May. A viszonyok azóta nem változtak, ma is robbannak a bombák, ma is felfegyverzett komitációsbandák járják az erdőket és foszlogatják a falvakat és városokat politikai játszanak. Állam az állam-ban a komitációsitábor s amíg ez így lesz, addig a Balkán sajátos zamatját meg fogja őrizni. A dolog természetéhez tartozik, hogy komitációsak lenni nemcsak a hasznos hagyomány bizonyos forróról népek között. Herdel, a szlávok és különösen a balkáni szlávok nagy barátja, jegyzi fel, hogy belgrádi borbélyja nyáron komitációs volt. Ugyanezt állapította meg a szófiai tejkereskedőkről is. Télen borbély — nyáron komitációs. Amiből nyilvánvaló, hogy a dolognak mély népi gyökerei vannak: a balkánizmus, hogy egy mondjuk, népiélet, népszokás, népművelés. Csak a forma más, lényegében miben sem különböznek a nyugati komitációsiktól. Eszközökben? Ma már abban sem.

— Milyen idő lesz? A budapesti időjárás-kutató intézet jelentése szerint gyenge déleleti légáramlás, reggel ködös, nap-pal felhős idő várható, jelentéktelen eső-kel és a hőmérséklet lényegtelen változá-sával.

— A temesvári éjszaka. Temesvárról je-lentik: Hétfőn éjszaka több véres vere-kedés zajlott le Temesváron. Egy ittas csoport véresre verte Babu János mehalai közrendőrt, aki csendesíteni akarta a be-szesztett társaságot. Ugyanezen az éjszaka-n két ittas őrmester összeszóalkozott Lupu Láva tisztviselővel. A veszekedés-ből hamar tettelegességre került a sor és a tisztviselő betört fejfel maradt a hely-zínen. Mindkét ügyben a rendőrség nyo-moz.

— Kézdivásárhelyi hírek. Tudósítónk jelenti: A város dalárdájának rendezése-ben november 7-én nagyszabású dal-hangverseny lesz, amelyen 60 tagu karral a zernestiek is részt vesznek. — Most zaj-lott le Kézdivásárhelyen „Krisztus Ki-rálysága” ünnepe, amely ünnepélyes Ve-ni Sancte-val vette kezdetét. Ezután a róm. kath. képző tornacsarnokában tar-tottak értekezletet, amelyen Márton Áron egyetemi hitszónok hatásos beszédet mon-dott. Délután három órakor népes közön-ség előtt zajlott le a nagygyűlés, amelyen Paál Árpád dr., Jakabffy Elemér dr., Sul yok István dr. és Ujlaky János a zabo-laj költőpap szólalt fel. A gyűlés Péterffy dr. esperes záróbeszédével végződött. Az ünnepséget az este megtartott nívós mű-soru kultúrest fejezte be.

— Halva találták a rendőrségi besugót. Bu-dapestről jelentik: Sztanó Félix morfina-péksegédet, aki rendőrségi besugó volt, hol-tan találták a lakásán. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy valaki rendkívül nagy adag morfiumot adott be neki. A nyomozás során kiderült, hogy Sztanó felesége még a múlt hét folyamán elutazott hazulról. A pek-segéd, aki koronatanu volt egy nagyarányu kokainesempészerben, amelynek főtárgyalását decemberre tűzték ki, halálát megelőző nap a per egyik szabadlábán levő vádlottjával talál-kozott. Együtt töltötték az egész napot és es-té is kettesben mulattak, majd ittas állapotban tértek haza. Reggel a vendég megjelent a házmeztérnél és közölte vele, hogy Sztanó meghalt, majd eltávozott. A vendéget, akit Sztanó megölésével gyanúsítanak, a rendőrség keresi. Állítólag már nyomában is vannak.

ABLAK

Negyvenezer jegyet előnévelben adtak el a budapesti olasz-magyar mérkőzés-re, de szüzekre, sőt milliók lesték, vár-lák a rádió szavát. Most sem lehet még egyébről hallani. Tessék csak megmondani, mi van még olyasmi, ami ennyi em-bert tud megmozgani? Or, szó sincs itt nagyképi gyűlöldársról, az emberi fej-lődés lekicsinyléséről. Sokszor olvastuk már, hogy ez az emberiség nem is érde-mel egyebet, csak egy labdát, amelyet ide-oda rugdosnak előtte. Hóhó, nem ilyen egyszerű a dolog. Először geopolitikai jelzések dominálnak mostanában. Tes-sék talán minden komoly problémát a futballal összekötni. A felszerelést, a vámkérdést, mindent, mindent. Hitler álljon a kapuba és Daladier jöjjön ki cen-tercsatárral. És így tovább. Azaz, van egy baj. A pfuj bíró-dolog. Kit ismernének ezek el bírónak? Nem, nem! Vissza az egész! A világ komoly dolgait még a vé-resen komoly (lásd Korányi) futballmegoldással sem lehet dülöre juttatni.

AZ ORVOSI NOBEL-DIJ NYERTESE

Thomas Hunt-Morgan amerikai egyete-mi tanárt ebben az évben az orvosi No-bel-díjjal tüntették ki. Hunt-Morgan professzor kutatásai során elsősorban az atöröklet kérdéseivel foglalkozott. Nagy-jelentőségű megállapításokat tett abban az irányban, hogy az emberi tulajdon-ságok és képességek atöröklet szülőről az utódra a sejtmagban található úgyneve-zett chromoszomák.

— Apa és fia megdöbbentő viszállyokó-dása. Sepsiszentgyörgyről jelentik: Dán Im-re jómódu kőrspataki földbirtokos fele-sége halála után teljes vagyonát gyerme-keire iratta, magának pedig egy lakószo-bára és 3 hold szántóföldre haláláig ha-szonélvezeti jogot kötött ki. A földbirtok-os üzemből levő cserépgyárát is gyer-mekeinek ajándékozta. József nevű fia, a kivel együtt lakott, a haszonélvezetűl fenntartott három hold termését is maga-nak követelte és ezért állandó civakodás volt közöttük. A lelketlen fia, aki öreg apját többször ültelte is, szombaton este ismét apjára rontott és egy fadarabbal agyba-főbe verte. Az idős földbirtokos — az orvosi látélet szerint — 14 nap alatt gyógyuló sérüléseket szenvedett. Dán ügyvédje utján feljelentést tett az ügyészségen fia ellen.

— A brassói magyar ifjúság szerdán este fél kilenc órakor a római katolikus iskola rajz-termében szervezkedő gyűlést tart. A gyűlés-re ezután hívnak meg minden érdeklődőt.

— Nagyvárád környékén bujkál a thigina-i haramia. Nagyvárádról jelenti tudósítónk: A nagyváradi rendőrség átiratot kapott Tighina regáti megro törvényszékének vizsgálóbíró-ságától, amely szerint Leonte Ivanov, a hírhedt rablógyilkos haramia valószínűleg Nagyvárád környékén bujkál. Leonte Ivanov bandájával együtt rengeteg rablást és több gyilkosságot követett el Tighinamegyében. A hatóságok végül lefűltek az egész bandát, de magának a vezérnek sikerült egórutat vennie. Büntései vallomása szerint Nagyvárád felé szökött, hogy átmeneküljön a magyar határon. A nagyváradi rendőrség és a b' harmegyei csend-őrség lázasan nyomoz utána.

Anvagtartó és mint következő regény-szelvényünk lapunk holnapi számában közöljük.

FEJFÁJÁSOK

idegszába, influenza, rheumás fájda-mak csakis a

Dr. NANU MUSCEL-féle
ANTINEURALGIC

által gyógyíthatók. Eredeti dobozban, mely két kapszulát (ostyában) tar-talmaz, fenti eredeti jelzéssel. — Kap-ható gyógyszerárakban és drogé-riákban.

★ ORVOSI HIR. Fink Ernő dr. belgyő-gyász és röntgenszakorvos visszatért külföldi tanulmányutjáról és újra rendel Vasul-nica 1. szám alatt, 10—11-ig és 3—fél 5-ig. Tele-phon 302.

— Két tizenéves kisleány kifosz-tott egy üzletet. Csikszerezadából jelentik: Krausz László csikszerezadából keres-kező feljelentést tett B. J. és S. V. 14 éves leányok ellen, akik a feljelentő sze-rint behatoltak üzletébe s onnan mint egy 7 ezer lej értékű árut elloptak. A csendőrség vállatára fogta a gyanúsítot-takat, ezek azonban tagadtak mindad-dig, míg lakásukon az eltűnt áru egyrés-zét megtalálták. A két kiskoru leányt átkecsérték a csikszerezadai ügyészségre.

★ MI A „HABSZEMVÉDŐ”? Erre vonatko-zólag az érdekelte cég a következőket közli: „Az új Fekete-fejű habszemvédő most minden Fekete-fejű Extra shampoo csomagot (hajfényporral) burkolatként vesz körül. A habszem-védő fejmosáskor távolítja a szemektől a habot és a vizet — s ez oly újabb kényelem, melyet minden nő értékelni tud.

— Agyonverte a sógorát. Sepsiszentgyörgy-ről jelentik: Az ügyészséghez érkezett telefon-jelentés szerint Sepsiszentkirályon halálosvégu verekedés történt. Szőcs István ottani lakós öszezszóalkozott Kelemen Lajos nevű sógorá-val. A veszekedést verekedés követte, amely-nél során Kelemen egy fadarabbal sógorát súlyosan összeverte. Az ügyész elrendelte a holttest felboncolását. A gyilkos falusit letar-toztatták.

★ AZ ERŐS DOHÁNYZÁS sárga, barna, vagy fekete lerakódásokat idéz elő a fogá-kon. Dohányzók és dohányzó nők számára — ha fogaik megszínésedését elkerülni akarják, — tehát feltétlenül szükséges, hogy naponta többször rendszeresen ápolják fogukat ODOL-fogpasztával. Az ODOL-fogpaszta alaposan tisztítja a fogakat, anélkül, hogy a fogzomán-cot megámadná, az ODOL-fogpaszta magas colloid-tartalmánál fogva erős felszívódó-képességgel bír, ennélfogva felold és eltűntet minden tisztálaltalanságot, kellemetlen szagot és festékvagyot, amely az étellel, itallal, do-hányzással a fogakhoz tapad és azok elszíne-sedését idézi elő. ODOL-fogpaszta fehér fogá-kat teremt és úde lehetletet kölcsönöz a szá-jnak.

A HANGULAT hónapról-hónapra közli a zenei újdonságokat, új operettárszleteket, külföldi táncszámokat, dalokat, magyar nótá-kat, előadásí darabokat és külföldi nagy sike-reket a zenetérmet legjavából. Eddig 7 külön-féle szám jelent meg Rózsavölgyi és Tsa bu-dapesti cég kiadásában, egy-egy füzet ára 30 lej. Kapható a B. L. könyvtárában. Után-vétel nem szállítjuk, azért portóval együtt 35 lej előre beküldendő, akár b'lyegben is.

— Etvágytalanságnál, rossz gyomornál, bélrekesznél, renyhe emésztésnél, anyagcsereza-varoknál csalánkiütésnél és bőrvizketésnél a természetes „Ferenc József” keserűviz rend-behozza a gyomor s a belek működését s meg-szabadítja a testet a felgyülemlett rothadó anya-goktól.

Gömbös és kísérete Rodostóban

Rodostó, október 25

Gömbös Gyula magyar miniszterelnök és Kánya Kálmán külügyminiszter ked-den délelőtt háromszáz törökországi ma-gyar telepes kíséretében Rodostóba ér-keztek. — A város magyar és török lobogókkal feldisítve várta a ma-gyar államférfiakat, akik a rodostói Rá-kóczi-ház felszentelési ünnepségein vesz-nek részt.

Megvételre keresztek:

1. 100—110 HP. komp. kondenzátoros stabil gőzgép.
2. 100—110 HP. 2 hengeres Dieselmotor 200—210 fordulattal
3. 40 kw. generátor váltóáram, 1000 fordulatú 220 volt, 50 periódus.
4. 15 m³
33 m³
40 m³
75 m³ fűtőfelületű gőzkazánok tulhevitővel.

Az összes gépek és kazánok használt, de kifogástalan, üzembépes állapotban, esetleg guári garanciával. — A nagyobb kazánok 10—15 atm. engedélyezett üzemnyomásra. Alánlatok București Casuta Postala 453 alá küldendő.

„FEKETEFEJÜ”
SHAMPOON

Ami van és ami nincs

Itt van egy ötvenezer lakósu város. Város? A román neve sokkal találóbb: Satu Mare. Annyit jelent: nagy falu. Mert valóban falu ez, vagy legalább is sok minden emlékeztet benne a falura.

Villanyvilágítás az van, de itt kerül a leg-
többre a villany.

Van egy ragyogóan szép parkja, de a kül-
városokban sártengerben merül el a jámbor és a viszonyokkal nem ismerős idegen.

Van egy utcasora, ahol a legmodernebb stí-
lusban épült házak vannak, de a többi épüle-
tek közül száz ház közül nyolcvanban nincsen
fürdőszoba.

Talán itt van Erdély legnagyobb és legkel-
lemesebb strandfürdője. Nyáron ezenkívül leg-
alább négy strand: az uszoda, a Jelenik, a
Vajnay és a szabadfürdő elégti ki az igénye-
ket. Télen viszont? Van egy nyomorúságos
gőzfürdő, de olyan, hogy ha az ember csak rá-
néz, mindennemű tisztálkodástól egyszerűen
elmege a kedve.

Van egy ragyogó szállodája, egészen nagy-
városias, de a forgalmat még mindig rozszant
konfliktusok és még rozszantabb autóbuszok ho-
nyolítják le. A városi belső forgalomtól az an-
tótaxis nyugodtan berozdásodhatnak.

Ujságíró Klub, Union Klub, Kereskedelmi
Csarnok, Sfatul kör bonyolítja le a megnö-
vekedett kultur- és a mégjobban megnöveke-
dett kártyaigényeket, viszont a kávéházak ki-
haltak és olyan szomorúak, mint a ház, ahon-
nan félórával ezelőtt vitték ki a halottat.

A törvényszéki épület kívülről impozáns és
tetszetős. Belülről elhanyagolt, piszkos. A víz-
vezetékei nem működnek, a félreeső helyisé-
gekből penészárny bűz árad ki az utcára.

A színház, vidéki viszonyokhoz mérten, tür-
hető. Van két mozi. Mindkét mozi egy
kézben van. Ez a magyarázata annak, hogy
az egyik állandóan nem játszik, a másikban
pedig — miután konkurrenciája nincs, — olyan
csapnivalóan rossz filmeket játszanak, hogy a
közönségnek elmege a kedve a mozibajárás-
tól.

Volt egy messze földön híres filharmónikus
társaság. Kerpely Jenő, Bazilidesz Mária, Jean
Marie Darré és más hírességek léptek fel kon-
certjein. Valami ostromos irredenta vád miatt
meg kellett szüntetni. Azóta a zenei élet ten-
gődik. Eppen csak hogy él.

Van egy hatalmas kert. Hajdan Kossuth-
kertnek, ma Római-kertnek hívják. Senki sem
törődik vele. Piszkos és elhanyagolt. Rossz-
hírű. Ideális gyermekjátéktér lehetne benne
csinálni. Ki gondol rá?

A sportpályát a Jorga-rezsim idején óriási
költséggel építették fel. Tribünt húztak rá.
Még nincs két éve. A tribün roskadozik és
minden vasárnap bedőléssel fenyeget.

Piac? Az nincs. Amióta a főteret parkosítot-
ták, a piac kis utcákban szorul össze. Jelen-
leg a szűk és alkalmatlan Eötvös-utcán van.
Nagy öröme az ott lakóknak, akik nem tud-
nak szelíztetni a portól és a piszoktól, akik
nem tudnak nyugodtan aludni, mert hetivásár
előtt már kora éjszaka megkezdik az árusok
a kipakkolást, a zajt, a veszekedést.

Van egy városi tanács, amely hol működik,
hol nem. Most éppen működik.

Nincs pénz.

És — hihetetlen — de nincs munkanélküli
szakmunkás. Legalábbis egyelőre nincs. Unió
vagongyár, Princz-gyár teljes erővel dolgozik.
Ipari konjunktúra van. Szükség van a mun-
kásra.

Annál több a munkanélküli szellemi mun-
kás.

Evszámra járnak az idekötött emberek
munkanélküli.

Mindegyik biztosító.

Több a biztosító, mint a biztosított.

Sok az üres üzlethelyiség.

Kevés a vevő.

Van gond, van panama, van hübngy.

Nincs élet.

Legalábbis a nagy átlag számára nincs.

Ötvenezer emberből pazarul él ötszáz, jól
él ezer, megél tízezer, éppen csak hogy megél
húszötezer.

A többi?

Rejtély.

Ők maguk sem tudják megmagyarázni.

Bordrágítás

Az Agrárkamara saját kezelésben tart
uradalmi szőlőket, amelyek igen kitűnő
bort adnak. Ez a bort az Agrárkamara
eddig nyolc lejért adta literenként. A ka-
mara vevői nagykereskedők és vendéglő-
sök voltak.

A napokban a kamara közölte az érde-
kelt vevővel, hogy a borárakat felemeli,
még pedig nyolc lejről tizenhárom lejre.
Az Agrárkamara tehát hetvenszázalékkal
drágította meg a bor árát Szatmáron.

Annak ellenére, hogy a borárak min-
denhol emelkedtek, a fogyasztók a het-
venszázalékos drágítást indokolatlannak
tartják.

Egy csók és más semmi...

Vannak még talusi ártatlanságok

Az eset a következő:

R. H. husz éves, jó családból való ba-
tizi fiatalember tíz hónappal ezelőtt tar-
totta meg esküvőjét egy huszonkét éves
batizi leánnyal. Tíz hónapos házasság
után a nő a szatmári törvényszéken vá-
lókeresetet adott be az ura ellen. A válo-
kereset azt mondja, hogy az esküvő után
a fiatal férj homlokon csókolta a felesé-
gét és azóta is csak a homlok-csóknaál
maradt.

— Egy csók és más semmi... — énekl
a valókeresetben a divatos operett sláge-
rét a tizhónapos leányszony.

A törvényszéken kihallgatták a férjet.
A legnagyobb meglepetésre a férj orvosi
bizonyítvánnyal igazolta a tárgyaláson,
hogy ép és egészséges férfi, semmiféle

defektusa nincs és fölöttébb alkalmas a
házassáletté.

— Az igaz — vallja az ellenirathban —,
hogy mivel igen fiatalon nősült s igen
konzervatív családban nőtt fel, a házassá-
élete előtt nem ismerte a szerelmet és ez-
zel csak felesége ismertette meg.

Viszont az asszonyka — az orvosi bizo-
nyítvány tanúsága szerint — még nem
asszony.

A törvényszék nem tudott dönteni eb-
ben a nehéz ügyben. Az orvosok szerint
ugy a férjnek, mint az asszonynak igaza
van.

A tárgyalást vezető elnök úgy oldotta
meg a kérdést, hogy orvosszakértőkkel
vizsgáltatta meg a házassálettéket és azután
dönt, hogy felbontja-e a házasságot és ki-
nek a hibájából bontja fel.

Régi vicc, amely mindig aktuális

A lapokban rendelet jelent meg ar-
ról, hogy mit szabad és mit nem szabad
adóban elárverezni. Nem szabad pél-
dál a foglalkozáshoz szükséges és tiz-
ezer lej értékén alul levő szerszámokat
és gépeket lefoglalni és dobra verni. A
rendelet megjelenése napján a város-
ban dolgozott a repülőbizottság. Az
egyik mellékutca fodrásza meghallotta,
hogy a „repülők” már a Főtéren dol-
goznak. Összepakolta hát a hajnyíró
masinát és hazavitte.

— Miért viszed el ezeket a szerszá-
mokat — kérdezte a szomszéd utca bor-
bélyja —, hiszen rendelet van arra, hogy
ezeket nem szabad lefoglalni.

— Igazad van. De emlékszel arra a
viccre, amikor a nyul elindul a határon
és találkozik a rókával, aki megkérdi,
hova megy? Kivándorolok — felel a
nyul —, mert rendelet jött arra, hogy
az összes farkasokat ki kell irítani. —
Hiszen te nem vagy farkas? — csodál-
kozik a róka. Az igaz — felel a nyul —,
de míg a hatóságok ezt rólam megállá-
pitják, százszor agyonlőnek.

Igy vagyunk a szerszámokkal is.
Amíg megállapítják, hogy tízezer lejen
aluli az értékük, addig azok megroz-
sódhatnak és a borbély éhenhalhat.

Régi vics, de még mindig szomorúan
aktuális.

Lányok az intézetben

Hogyan tanítják a modern történelmet a szatmári leány- liceum negyedik osztályában?

Stavrat Dumitrune, a történelem tanárnője elhintette a gyerekek-
ben a gyűlölködés szellemét

Színhely a szatmári állami leányliceum IV.
osztálya.

Történelem óra van.

A történelem tanárnő Stavrat Dumitrune,
Stavrat volt adófőnök neje. Ugyanannak az
adófőnökök, aki a néhai sikkasztó, Kolb De-
zső batizi perceptor ügyébe volt kellemetlen
módon belekeverve.

Ez azonban látszólag nem tartozik ide.

Csak látszólag.

Mint fentebb mondatott, történelem óra
van. A tanárnő igen helyesen nemcsak az an-
glistól fehér és piros rózsa harcáról, nemcsak a
longobárdokról és nemcsak a francia forrada-
lomról magyaráz a tizennégy éves leányoknak.
Modern tanár és tanárnő és ezért arra is fi-
gyel, hogy a növendékek a mai kor politikai hő-
seit is ismerjék.

Például Hitler.

Ez is helyes.

Elvégre nem az iskolának, hanem az életnek
tanulunk.

És az életben kénytelen-kelletlen meg kel-
lett ismerkednünk Hitlerrel.

Most egy párbeszéd következik, ugy, ahogy
a IV. osztályban elhangzott.

A tanárnő: Stern Jolán, meg tudná-e ne-
kem mondani, ki a német köztársaság elnöke?

Stern, a harmadik padból feláll: A német
köztársaság elnöke Hindenburg.

A tanárnő: Nem igaz, Nem tudsz semmit.
Hitler az elnök.

(Zárójelbe kívánczik egy megjegyzés:
Ugyebár, senki sem tételezhet fel egy diplomás
középiskolai történelem tanárnőről ennyi tu-
datlanságot. Az ember azt hiszi, hogy Stavrat
Dumitrune történelem tanárnő a jövőbe lát.)

Stern azonban a harmadik padból ezt nem
tudhatja. Stern tizennégy éves, újságot olvas,
és értelmes. Otthoni beszélgetésből szomorúan

tudja a nagy Adolf pontos címét és rangját.
Igy felel hát Stern:

— Bocsánatot kérek, doamna profesoară, de
tévedni tetszik: Hitler nem elnök, csak kancel-
lár.

A tanárnő észrevette tévedését, de, hogy
korrigálja magát, mérgesen így felelt:

— Bizony jó volna már ide is egy Hitler,
legalább megregulázná a zsidókat.

Az ember akárhogy nézi, mégsem találhatja
egészen helyesen, hogy egy román állami le-
ányliceumban, a történelem tanárnő ilyen mó-
don adjon kifejezést politikai nézeteinek, még
akkor is, ha szívében engesztelhetetlen szere-
tet melegít a barnaingesek vezére iránt.

Tovább azonban nem folyt az épületes ma-
gyarázat, mert az órának vége szakadt. A ta-
nárnő kiment.

A tanárnő kiment, de bennmaradtak a
gyerekek.

A gyerekek fele román, a másik fele ma-
gyar és zsidó.

(Az is csak zárójelben tartozik ide, hogy a
hétszázfős liceumot degradálták négyosz-
tályosra, de ebbe is csak úgy ment bele a
miniszter, ha az iskola biztosítani tud magá-
nak annyi tandíjjövedelmet, hogy a fenntar-
tását fedezze. A román gyerekek nagyrésze
tandíjmentes. A tandíjmentességet csak román-
oknak adják meg. A kisebbségi gyerekek fi-
zetik a tandíját. Ebből tartják fenn az isko-
lát.)

Szóval a gyerekek benn maradtak.

A gyerekek általában szeretik egymást, de
könnyen eltanulják a felhőttektől a gyűlölkö-
dés hangját. Pláne, ha a tanárnő szavai is
különbséget tesznek állampolgár és állampol-
gár között. A tizpercben elkezdődött hát a
nemzeti és felekezeti villongás:

— Zsidók, menjetek Palesztinába. Magya-
rok, menjetek Magyarországra! — kiabálták.
Azt is kiabálták, hogy Heil Hitler és stilsze-

rűn leköpdösték kisebbségi társaikat.

Akik erre sirva mentek haza az iskolától.
A szülők bojkottot emlegettek, de a tandíj
és a beiratási díj be van már fizetve. Még
egyszer nehéz volna előteremteni.

Bojkott helyett panaszra mentek Berinde
igazgató urhoz.

Aki megígérte, hogy a jogos panaszt orvo-
solja.

Egyelőre várják az orvoslást.

A felizgatott gyerekek tovább heccelődnek
Ma már verekedés is volt.

Hitler jegyében.

Stravat Dumitrune tanítására.

(Majd elfelejtettem: Kolb Dezső batizi per-
ceptor, akivel kapcsolatban Stravat Dumitrune
törvényszéki tárgyalás keretében kellemetle-
nül emlegettek, szintén nem volt árja. Ez
azonban, ugyebár, nem tartozik ide.)

Színház

November közepén kez- dődik a színházi szezon

Az elmúlt esztendőben Szatmár volt a
egyetlen város, amely zavartalanul eltar-
totta a magyar színházat. Az idén külö-
nös várakozással néz a közönség a szin-
házi szezon elé. Szabadkay József, a szin-
ház igazgatója ugyanis fokozottabb am-
bicióval kezdte meg a szervezkedést. A
nagykarolyi szezonban — a kultuszmi-
nisztérium ismeretes rendelkezése folytán
— a Magyarországból szerződött tagjai
még nem játszhattak, de az igazgató min-
dent elkövet, hogy november közepén, a
mikor a szatmári színiévad megkezdődik,
már ezek a tagok is bemutatkozassanak
a közönség előtt.

A színházbarátok egyesülete az idén is
megalakul és a zilahai szezon után újra
felcsendül a magyar szó az erdélyi ma-
gyar színészetnek ebben az épen maradt
végvárában: az öreg szatmári színházban.

Dribli

Helyi csapatok mérkőzéseire vidékről de-
gál bírót a szatmári bírótestület. Ez 488 lej-
jel megdrágítja a mérkőzést. Sokszor előfor-
dul, hogy nincs annyi bevétel. De viszont az
alkalmas módja annak, hogy a bírótestület rég
nem látott vidéki kártársait, Szatmáron, az
egyesületek költségén, üdvözölhesse.

★

A nagybányai Phoenix CSB nagy kampány-
ra készül a szövetség elnöksége ellen. Szabály-
talansággal, pártoskodással, szóval driblival
vádolják a vezetőséget. A kampányt egyide-
ben Bukarestben és Szatmáron folytatják le.

★

Nincs utánpótlás a szatmári teniszben. Ezért
nem rendeztek az idén valamirevaló komoly
teniszversenyt. A nagy krekkek lassanként le-
fűnnek és a fiatalok között eddig még nem
bukkant elő figyelemreméltó tehetség.

— KIHALT A VÁROS. Az utcákon
alig látni embert. Vasárnap délután
van. Az otthonban kulturelóadás van.
Tizenkét ember unatkozik vagy érdek-
lődik ott. A város másik végén labdát
rúgnak. Meccs van. Kétezer ember iz-
gul, lelkesedik azon, hogy ki tud na-
gyobbat rugni? A Rőcöcő vagy a Pac.
Még nincs vége az előadásnak. Az elő-
adó Erich Kästnerrel beszél. Az utcán
vitatkoznak. A meccsről már hazafelé
jönnek. Az irodalmi előadás hallgatói
összeszűnnek. Kinos feszingés. Végül
feláll az egyik és megszólal: Pardon,
tisztelt előadó ur, tessék egy kicsit vár-
ni, kinyitjuk az ablakot és megkérde-
zük, mi volt az eredmény? Aztán foly-
tathatjuk. Így is történt. A kultura és
a sport mérkőznek itt egymással. Győ-
zött a sport. A Pac jobban rugta a lab-
dát. Minden rendben van. Mehetünk
tovább Kästnerrel. 1933 van.

Ha bármilyen könyvre

van szüksége, legyen az regény vagy szakkönyv, szin-
darab, divattal, vagy kotta, forduljon bizalommal a
Brassói Lapok Könyvtárához, Brassó.

Végrehajtó hadifogságban

Nagyszalonta, október 25.
Az adózás, illetve az adóztatás történetében nem mindennap fordul elő ilyen eset, mint amilyenről Nagyszalontán beszélnek most az illetékes hivatalos körökben nagy felháborodással, az adózók körében azonban hangos derűtséggel és — mi tagadás — bizony kárörömmel is.

Bajor Vendel és Körösladányi János városi végrehajtók az elmúlt napokban adóbehajtó körutra indultak és a mai idők adózási törvényei szerint roppant szigorúsággal „működtek”. Ilyen szigorú hangulatban tértek be Bakó Sándor aradi-utji vendéglőjébe is, ahonnan nagyobb összeget reméltek kifizetni. Egyenesen és határozottan léptek fel:

— Ha nem fizet — mondták a vendéglősnek — vissziuk ám a lefoglalt tárgyakat.

A vendéglős mentegetőzött, aztán édeskedett, biztatott. Bizony nincs pénze most, de rövidesen feltétlenül fizetni fog. A berendezését ne bántásák, mert ez megakasztaná az üzletmenetet, akkor pedig igazán nem tud fizetni.

Az adóvégrehajtóknak parancsuk volt és ez a parancs úgy szólt, hogy kérés nélkül lépjenek fel. Vitatkozni, majd veszekedni és fenyegetőzni kezdtek, a miből aztán szabályos dulakodás fejlődött ki. A vendéglős bizonyult erősebbnek. Berendezése védelmében Körösladányi végrehajtót bezárta abba a szobába, honnan a lefoglalt butoridarabokat elszállítani akarták. Bajor Vendelt pedig „kituszkolta” a vendéglő ajtaján, úgy, ahogyan a garázda vendégeket szokta éjfél után.

A kituszkolt Bajor Vendel egyedül nem mert semmit sem tenni. Egyideig még várta, hogy a társa is előkerül valahonnan, amikor azonban látta, hogy annak nyomaveszett, „vezényelt” a szekeret és a segéderőket a vendéglő elé.

Bakó vendéglős aztán most, amikor látta, hogy a butorok elszállításának a veszélye immáron, legalább egyelőre nem forog fenn, kiengedte a hadifogságból Körösladányit.

Természetes, hogy az ügy ezzel távolról sem fejeződött be. A végrehajtók hatóság elleni erőszak címén feljelentést tettek a vendéglős ellen, aki viszont hivatalos hatalommal való visszaélés miatt tett feljelentést a két végrehajtó ellen.

Bakó Sándor feljelentése indokolt és alapos, ami látszik abból is, hogy a városi tanácsulésen is foglalkoztak a dologgal és utasították Cosiu Mózes városi főügyészt, hogy vezessen le vizsgálatot a két adóvégrehajtó ellen és a vizsgálat eredményéről a legközelebbi tanácsulésen tegyen jelentést. Természetes, hogy ezzel a vizsgálattal egyidejűleg és ettől függetlenül Bakó ellen is folyik az eljárás az adóvégrehajtók feljelentése alapján, mert „hadifogságba vetni” az adóvégrehajtót, ugyebár, még abban az esetben sem szabad, ha az túlságosan hangosan, illetlenül és hatalmával visszaélve jár el az önértékes adóalannyal szemben.

* A kamatokra vonatkozó érvényben levő összes törvényes rendelkezések különös tekintettel a konverziós törvények intézkedéseire. Teljes román szöveggel, magyar fordítással, magyarázatokkal és kamattáblázattal. Közzétették dr. Gáspár Gyula és dr. Váradi Ödön ügyvédek. Ára 20 lej. Postai küldéssel 25 lej. Kapható a Braşoi Lapok könyvosztályában.

Minidagok, kik magukat gyengének éskimerülteknek érzik a

Bioglobin

BIOGLOBIN

új életerőt ad

Vérképző, izomerősítő, idegerősítő, érvéggyógyászati és élénkítő szer.

Kapható a gyógyszerárakban, vagy a készítőnél

FABRIUS GUIDO

„MEDVE” gyógyszerár

Nagyszeben-Sibiu

Ahol kényszerítik a borbélyokat a vasárnapi nyitásra

A csikszeredai rendőrség a maga módja szerint érvényt szerez a rendeletek

Csikszereda, október 25.

A borbély- és fodrászüzetek vasárnapi kötelező nyitása ügyében kiadott miniszteri rendelet minden városban meglehetősen nagy zavart keltett. Sok helyen két táborra szakította a borbélyokat és most hangos veszekedéstől zug a porond. A kérdés azonban legtöbb helyen mégis csak a borbélyok belső ügye maradt, amihez a rendőrhatalóságnak nem volt sok közük. A nyitás, vagy nemnyitás kérdése a fodrászüzetek kebelében zajlik, legtovább a munkaügyi kamarák elé került és ezek a legjobb belátásuk szerint igyekeznek most rendezni az ügyet.

Csikszeredán ez az ügy is komoly rendőri fordulatot vett. Csikszeredában az érdekeltek állásfoglalása egységes volt.

A mesterek és az alkalmazottak közösen helyezkedtek arra az álláspontra, hogy a közönség már hozzászokott a vasárnapi munkaszünethez.

A nyitásnak sok értelme üzletileg nincs, viszont a munkaügyi törvény rendelkezéseinek megszegését jelentené, tehát nem fognak nyitni. Rendes, becsületes és egységes álláspont volt, semmi zavar nem keletkezett volna belőle, ha a rendőrség közbe nem avatkozik.

A rendőrség azonban, miután Csikszeredáról van szó, természetesen nem maradt tétlen.

Szombaton rendőrök járták végig az

üzleteket és kiadták a parancsot, hogy a miniszteri rendelet értelmében nyitni kell.

A tulajdonosok tiltakoztak a hatósági beavatkozás ellen, a rendőrségtől azonban Csikszeredában tanácsos félni. Mit tehettek tehát egyebet: kinyitotak. Igen ám, de az alkalmazottaknak nem szólhathott ez a rendőri parancs. Ők tehát tartották magukat a közös elhatározáshoz és vasárnap egyetlen alkalmazott sem ment be a műhelyekbe. A mesterek kinyitotak — és unatkoztak egyedül 10 óráig. Akkor becsuktak. És 10 óra után öt perccel megjelent a rendőrség és megállapította, hogy az üzletek zárva vannak, felvette a jegyzőkönyvet és megindította a kihágási eljárást.

Erre aztán kitört az izgalom, ami egyébként Csikszeredában teljesen elmaradt volna. A csikszeredai borbélyok tudják, hogy bármi is történjék máshol ebben a kérdésben, őket kihágásért megbüntetik és aztán kereshetik az igazukat, amíg sikerül majd a büntetéseket hatálytalanítani. Hétfőn minden borbélyüzletben erről tárgyaltak nagy elkeseredéssel. S aztán mit tehettek volna egyebet, elhatározták, hogy most már egyáltalában nem nyitnak vasárnap. Talán csak megvédi őket a rendőrségi tulkapásokkal szemben a munkaügyi törvény, amellyel a miniszteri rendelet eleltétben van. Talán...

MÁNDY ILONA:

PÁRISI LEVÉL

arról, hogy izgalmas kül- és belpolitikai fordulatok sem tudják elnyomni a „szezón” szenzációit

Páris, október 25.

A parlamenti premier lezajlásával immár teljes üzemmel indult meg a párisi szezon. A Bourbon-palota új őszi ülészakának: Németország, Hitler, a Saar-vidék, a leszerelési konferencia és egyéb világproblémák mellett főként a pénzügyi helyzet megszüldésére képezi a főtémáját. És ha Daladier elnöknek a megnyitáson tett nyilatkozatában, a majdnem szállóigévé vált „nem leszünk siketek a szavak, se vakok a tettek iránt...” mon-

dása mögött egy egész külpolitikai program huzódik meg, azért pillanatnyilag mégis a költségvetés kidolgozása, az állami fizetések redukcója és hatmillió deficitnek adóval való kiegyensúlyozása adja a legtöbb napirendet. Hogy közben még a szocialista-párt is szenvedélyesen huzalkodik és a régen beigért hivatalos szakítást immár igen közelinek látják, ez csak kevésbé visz több izgalmat az amugyis feszült atmoszférába.

Nem kell háboru

A közvélemény, természetesen, még most sem tért napirendre Németország álláspontja felett. Hogy a provokáló gesztus, elsősorban Franciaországnak szól, efelett nincsen semmi kétség. Ha eddig csak a szélsőbaloldali elemek és az erősen radikálisok látták a „kapitalista és imperialista uralmak” eredményeként az eljövendő háborút, most fenyegető valóság gyanánt félnek ettől az eddig mércekeltebb elemek is. Eppen ezért, úgy a nyilvános gyűléseken, mint a sajtó útján ezek a „mérceelt” pártok erősen hangoztatják a béke iránti vágyukat. És hajlandóak mutatkozni a béke érdekében bizonyos koncessziókat is tenni Németország felé.

Ugyanezek különös súlyt fektetnek arra, hogy Franciaország igyekezzék kikérni minden olyan politikai állásfoglalást, mely elszigeteltséghez vezetne. És így Itáliával, Angliával, valamint az Egve-

sült Államokkal való együttműködést szorgalmazzák.

PÁRIS AZÉRT EL...

Ezzel szemben a külső ragyogás változatlan a „Fény Városában”. A napsugárzás őszi időben még mozgalmasságnak tűnik a város, lüktetőbb a forgalom.

Az elmúlt héten bezárult Autó-Szalón az eddigieket sokban meghaladta külső sikerben, látogatóinak 800 ezernyi számával. Felrándult az egész vidék és a francia szó egy darabig elnyomta a már túlságosan hangos német beszédet, melytől a „menekültek” által elfoglalt sétányok és az elegáns kávéházak visszhangoznak. Vannak bőven olyan német menekültek is, akik tőkájukat is „átmenekítették” és ma már egyremásra találni új vállalatokat, új vendéglőket, új filmtársaságokat, ahol szóhoz jutnak az új jóvevények.

Sok a pénzes emigráns

Addig, míg a különben igen liberális és türelmes franciák is óvást emelnek majd. Szinte ilyképpen hangzott a sovinsztánnak egyáltalán nem mondható Anatole de Monzie kultuszminiszter levele a színházakhoz, melyben a francia termékek rovására történő idegen művek tulkapása ellen emeli fel szavát. Igaz, hogy magyarázólag ezt a kissé a lacsonyabbrendű operettek felburjánzása ellen teszi. Viszont nem szól az idegen, nagy művészek párisi szereplése ellen, akiket befogadni és művészetüknek hódolni, Páris mindig lelkesen kész. Így Toscanini kétszeri fellépése, — egy párisi orchester dirigálásával valóságos eseményé lett. És ünneplik Kiepurát, meg tart karokkal Max Reinhardt, aki rövidesen megkezdí működését Rothschild gyönyörűsége, a modern színházi technika min-

den ravaszágával felépített színházában, ahol a „Denevér” előadásával indul párisi karrierjére. Hírlik, hogy berlini színház-iskoláját a közeljövőben a Szajna partjára telepíti. Mintahogy Páris nézte ki új lakóhelyéül Ferdinánd Bruckner az „Erzsébet királynő” stb. híres írója.

NAGY LENDULET A SZÍNHÁZAKBAN

Nagy nekilendüléssel indulnak a színházak is. Szinte napról-napra új darabokat hoznak ki. Nemcsak művészi, de társadalmi szenzáció gyanánt tartogatták a „Casino de Paris” új revüjét, melyben a „nemzeti” Cécile Sorel, a Comédie Française világhírű sztárja, aki felcserélte a komoly muzsák templomát a Music-Hall tündéri ragyogású miliójével, fog Párisnak új szerepében bemutatkozni. Igaz,

Hasfájó, amely edesebb gyógyszer, mint a legkínűbb csemege.

Vezérképviselet: **G. CENTONZE**
BUCUREȘTI, Str. Cuneț 3 sz.

hogy Sacha Guitry, a zseniális író és színművész-író száma a szkeccset, így megkapja a darab az irodalmi fémjelzést is.

BÜNYÜGYI SZTÁROK

A színpadi sztárokon kívül bünyügyi női sztároknak is bővelkedik jelenleg Franciaország. Az apagyilkos Violette Nozières mellett, akinek kihallgatása, anyjával és barátainak egyik-másikával való szembesítése, mindig új szenzációt és tömegcsoporthoz tartozást jelent, most játszódott le a Papin-testvérek pere, akik (valósággyá vált története Kosztolányi „Édes Annájá”-nak) urnőjüket és annak leányát gyilkolták meg. Nem bosszúból. Látszólag ok nélkül. És most kezdődik a másik női testvérpár, a gyilkos Schmidt-nővérek pere. A titokzatos gyilkosságok sorozata a „rejtélyes fekete asszony”-nyal a főszerepben, mind-mind izgalomban tartja a franciákat.

Szenzációk, melyek néhány napig tartanak és melyeket elmos egy másik, elmos a rohanó élet, a maga folyton változó szép és rut eseményeivel. És jönnek a „szezón” további programszámai. Jön az „Őszi Szalón” a „Grand Palais”-ban, melynek termeit már készítik a szernyi kép befogadására. Rendezgetik már az őszi virágkiállítás helyiségét, a nagy ruha-szalónok már lázasan dolgoznak a novemberi téli kollekció bemutatása előé. Páris válogatott futbalcsapata már izgatott tréninget folytat a nagy sport, a hécsi válogatottal való találkozás előé.

Nagy ritmusban folyik a párisi élet és mégis... egész halkan ott lebeg felette a jövő bizonytalansága...

VILÁG-MÁRKÁ!

„OLLA”

GUM...?

Egészséges édesekben óvakodjék súlyos utánafojtó

K Ö Z G A Z D A S Á G

Sürgetik a brassó-buzăui közvetlen vonalat

(Buzău) A buzăui kereskedelmi és iparkamara ülést tartott.

A kamarai kerület sérelmeinek sorában hangzottak a felszólalók annak a parancsoló szükségességét is, hogy a kormány a lehető legrövidebb időn belül fejeztesse be a Brassó-buzăui közvetlen vasútvonalat, amely a keresztvári alagúton át vezet. Ennek a vasútvonalnak a teljes kiépítését és a forgalomba való bekapcsolását egyaránt sürgetik úgy az okiráltság, mint Erdély gazdasági érdekei.

Nem sikerült a sepsiszentgyörgyi fiók munkakamara választást megejteni

Sepsiszentgyörgy, október 24.

A brassói munkakamara kiküldöttjei Bagoly kamarai elnök vezetésével vasárnap tartották meg Sepsiszentgyörgyön az itt létesítendő fiók-munkakamara alakuló közgyűlését, amelyen Popea dr. munkügyi vezérfelügyelő is megjelent.

A közgyűlés nem folyt le minden zavar és nyugtalanság nélkül. A zavar és a nyugtalanság a választások körül keletkezett s talán éppen emiatt a közgyűlés nem is járt eredménnyel, amennyiben a választások elmaradtak.

Bagoly megnyitóját után felolvasták a benyújtott választói listákat, amelyek szerint a kisiparosok és munkások 8-8 tagot küldenek a sepsiszentgyörgyi fiók-munkakamarába. A listák felolvasása után a városháza nagytérképén külön gyűlés volt, amelyen kitört a nézeteltérés az egyes csoportok pártjai között a jelölések miatt. Az iparosok között támadt vitát Fink brassói munkakamarai alelnök ügyesen lezárta, a tisztviselőkkel azonban már nem sikerült ugyanezt, mert nagyon sokan kifogásolták, hogy a jelöléseket nem az összes kereskedelmi kamarai alkalmazottak és tisztviselők meghallgatásával ejtették meg. Jellemző például, hogy a tudta nélkül jelölt Hajnó László, akit egyedül jelöltek a kereskedelmi alkalmazottak közül, a jelölést visszautasította és így a kereskedelmi alkalmazottak képviselői nélkül maradtak. A munkások csoportja egyik pártja egyébként ugyancsak felebezést jelentett be a jelölések ellen.

Most már, a történetek után, a brassói munkakamara vezetésénél mulik, hogy a beadott felebezések ügyét a sepsiszentgyörgyi iparosok, munkások, kereskedelmi alkalmazottak és tisztviselők megelégedésére intézi-e el, vagy nem.

Jobban állunk, mint 1913-ban

(Páris) A legújabb termelési statisztika biztatja. A termelési indexszám még ma sem tart ott, ahol 1928-ban tartott, de a mélyponthoz viszonyítva, határozottan jobban állunk. A krízis legvéresebb hónapjaiban a jelenlegi termelési indexnél 40 százalékkal alacsonyabb volt és 35 százalékkal Németország termelési indexe. Ha azonban a termelést 1913-hoz viszonyítjuk, akkor az emelkedés az alábbi képet mutatja:

	1932	1933	Emel- julius március kedés
Gépipar	93	110	18.3
vas- és acélipar	72	89	23.6
textilipar	58	70	20.6
bányászat	97	98	1
építészeti	93	92	1
bőripar	95	114	20
papíripar	100	139	39
kaucsuk	601	934	55.4
autóipar	412	495	20.1
általános ipari index	92	108	17.4

A fenti kimutatásból kitűnik, hogy a vas- és textilipar, a bányászat és építészeti nem érte el az 1913-as termelési mennyiséget, míg a többi iparágak — egyike-másika nagyon jelentős mértékben — az 1913-as indexen felül állnak. Az általános index nyolcszázalékkal magasabb, mint az 1913-as index volt.

Ha ugyan igaz.

A statisztika tendenciózusan csoportosított is lehet. Legalább is ez a nagy emelkedés a munkanélküliségben jelentősen még mindig nem érezhető.

Erdély az idén olyan bort szüretel, amelyet eladni sem szabad

A minisztérium hallani sem akar a must cukorvegyítéséről

Rohamosan emelkedik az ő-bor ára

Brassó, október 25.

Egyre-másra futnak be az idei szüretéről szóló tudósítások. A jelentések valamennyien megegyeznek abban, hogy az idén katasztrofális szüreti eredményei vannak az erdélyi gazdáknak. A szőlő nem érett be. A lehetetlen nyári időjárás az oka annak, hogy a szőlőt szinte éretlenül kell és kellett szüretelni. Olyan mustot kapnak a gazdák, amelynek foktartalma még a törvény előírásának sem felel meg és így ezt a mustot igazság szerint forgalomba sem szabad hozni.

Tegnap az aradhegyaljai jelentést közzétük, amely szerint az ottani termelők nyers cukorral édesíteni szeretnék a mustot, hogy az így — preparálva — legalább azt a minimális foktartalmat elérje, amely mellett a bort forgalomba hozni szabad.

A minisztérium az aradhegyaljaiak kérését elutasította.

Ma újabb három jelentést vettünk. Az első Zilah vidékének szüreti eredményeiről számolt be és elmondja, hogy Zilah 8000 hektóliter szü-

reti eredménye eladhatatlan. Az éretlen szőlőből nem lehetett még a minimális foktartalmu mustot sem leszűrni.

A másik jelentés az Érmellékről érkezik. Ez a jelentés is sir és panaszkodik és elmondja, hogy ilyen körülmények között tanácsatlannak állanak az érmelléki szőlőgazdák.

A harmadik jelentés szerint Szatmáron a Mezőgazdasági Kamara, amelynek hatalmas saját szőlője van, tavalyi borkészletének árát a szüreti eredmények hatása alatt hirtelen és indokolatlanul felemelte. A szatmári Agrárkamara eddig 8 lejért árusította a borát, most hirtelen már 14 lejért kéri. Különösen sok áremelés nem sok egy kicsit? Különösen sok akkor, amikor a híres palackozott odobesti bor ugyanezen a címen literenként csak két lejért emelkedett.

Itt és az egész vonalon csak az segíthetne, ha adómentes nyers cukorral édesíthetnék a gazdák. Egyelőre erről a „manipulációról” a minisztérium hallani sem akar.

A roosevelti terv a gyakorlatban:

Dollárinfláció — aranyfedezet mellett

Washington, október 25.

Tegnap számunkban jelentettük, hogy a zendülő nyugatamerikai farmerek lecsendesítésére Roosevelt rádióbeszédet tartott. Ebben a beszédében azt az ígéretet tette, hogy a dollárt stabilizálni fogja.

Ma arról kapunk jelentést, hogy ez a stabilizálás Amerikában úgy történik meg, hogy Roosevelt közben azonban nagymennyiségű új dollárt hoz forgalomba. Ezért Roosevelt parancsba adta, hogy a Federal Reserve azonnal kezdjen hozzá az aranyvásárláshoz. Az aranyért a bank többet ajánl fel, mint amennyit akár Páris, akár London fizet. Roosevelt tisztában van azzal, hogy az aranyfelvásárlás az arany árát emeli majd, de nem törődik vele. Nekik az a fontos, hogy Amerikának még több aranya legyen és így módjában álljon egyre több és több papírpénzt „valamennyi” aranyfedezet mellett kibocsátani. Azt, hogy a papírpénznek az arany mennyiséghez való viszonya milyen lesz, egyelőre nem közlik. Biztosra vehető azonban az, hogy a meglevő és ezután felvásárolt arany mennyiségből egy-egy pénzegységre csak igen kis aranyfedezetet engedélyez Roosevelt, hogy így minél több bankjegyet nyomathasson.

Roosevelt ezzel az alacsony aranyfedezeti pénzzel azt akarja elérni, hogy a dollár árfolyama a fonttal és a francia frankkal szemben továbbra is essen és így Amerika a világgazdasági versenyben gazdasági ellenfeleivel szemben előnyt szerezzen.

Miért drágult meg Nagyváradon márol-holnapra az épületfa? Harmincszázalékos áremelkedést hozott a kartell, amely azért alakult, mert a Capstól 20 ezer köbméter fát vett

Nagyvárad, október 25.

Október 15-én Nagyvárad épületfa kereskedői és raktárosai a Kereskedelmi Csarnok helyiségeiben összejöttek és zárt ajtók mellett bizalmas jellegű tanácskozást tartottak. Arról volt ezeken a tanácskozásokon szó, hogy arról a kényszerítő ajánlatról tárgyaljanak, amelynek értelmében a nagyvárad épületfakereskedők kötelesek a Capstól huszezer köbméter fát átvenni.

Mind a mai napig nem szivárgott ki, miért kell a nagyvárad épületfakereskedőknek ilyen nagymennyiségű fát a Capstól átvenniük, de annyi nyilvánosságra került, hogy a nagyvárad kereskedők ezen a famennyiségen semmit nem keresnek. Azt maguk sem állítják, hogy ráfizetnek az üzletre, de tény az, hogy ezen a mennyiségen haszon alig marad.

Mikor ez kiderült, maga a Caps adta a tanácsot, hogy amennyiben a dolgok így állnak, egyetlen okos dolog, ha a nagyvárad épületfások kartellbe tömörülnek. A kartell azután úgy szabja meg az árakat, ahogyan akarja és természetesen úgy, ahogy a tőle átvett fán a kereskedőknek és raktáraknak is hasznuk legyen.

A kartell létre is jött. Létre jött, mert egyebet a nagyvárad fások nem tehettek, no meg létrejött, mert kartellbe tömörülni sohasem kellemetlen. A kartell tagjai lettek: Diósi Ignác és Fia, Mezei Albert és társa, a Füzesi fátelp, a Velencei fátelp, Heller Emil, a Lignum rt., Nemes és társa, Kondor Lóránt, Bajor és Hönig és a Paller és Westfried cégek.

A kartell másnapján megjelentek a kartell-árak is. Az eddigi köbméterenkénti piaci ár 750—770 lej volt. A kartell az árakat 1050—1100 lejre emelte.

Közben az egész üzletet nem értjük. Miért kellett a nagyvárad épületfásoknak 20 ezer köbméter fát a Capstól vásárolniuk? Csak azért, hogy az árak harminc százalékkal magasabbak legyenek? Ebből az üzletből ugyanis e pillanatban senkinek sincs haszna, csak a Capsnak, a mely nyilván egész jó áron elhelyezett ismét 20 ezer köbméter fát. A váradi kereskedők sem keresnek kiadvik szerint és a fogyasztó sem vásárol — tehetsége szerint.

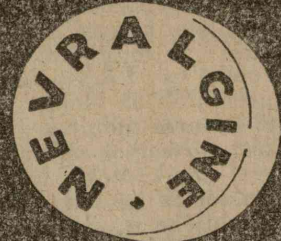
Általában tapasztalat, hogy ott, ahol ez az állami szerv belép a fogyasztó és kereskedő közötti kapcsolatba, mindjárt kiderül vagy harminc százalékos áremelkedés.

Egyetlen hónap alatt 340 kiló arannyal gazdagodtunk

(Bukarest) A Banca Națională kimutatása szerint az állami bányatüzemek az elmúlt augusztus hó folyamán 69 kg. 300 gr., magánybányák pedig — a Mica üzemét nem számítva 89 kg. 888 gr. tiszta aranyat termeltek.

Hozzáadva ehhez a Mica termelését, a mely ugyanebben a hónapban 180 kg. 650 gr-ra rugott, az egész országban összesen 339 kg. 838 gr. színaranyat bányásztak ki augusztusban.

EZEN TABLETTÁK

JURIST

megrúntetik
a leghevesebb
fejfájást

A meghosszabbított behozatali engedélyek ügye

(Bukarest) Néhány nappal ezelőtt az egész erdélyi sajtót bejárta az a hír, hogy a kiadott behozatali engedélyek érvényét generálisan két hónappal meghosszabbították. Értésülésünk szerint erről nincs szó. A miniszter nem adott általános intézkedést, csak oda vonatkozólag rendelkezett, hogy mi történjék a június hó 30-ig kiadott behozatali engedélyekkel.

Ezekre az engedélyekre vonatkozólag kimondotta a miniszter, hogy azokat esetről-esetre meghosszabbítja, de csak azzal a feltétellel, ha az áru már az engedély lejártá előtt utra kelt és a lejárt után számított hatvan napon belül a vámhivatalhoz megérkezik.

Az importőrök behozatali engedélyük hosszabbítása ügyében kérvénnyel a minisztériumhoz kell fordulniuk.

A közgazdaság hírei

(Kolozsvár) Közép-Erdély egyes vidékein juh-himlő lépett fel. A járvány leginkább Tordán és vidékén pusztít.

(Szatmár) A Transylvania baromfi- és tojás-export r. t. kényszeregyezségi ügyében a törvényes határozata ellen a Banca Națională felebezést adott be. A felebezést most vizsgálta a bank, mivel a cég összes hitelzöve magánaton kiegyeztet.

(Bukarest) A monopol a dohánytőzsdéknek egyik legutóbbi rendeletében tiltotta, hogy kirakataiban más árukat, mint monopolcikkeket elhelyezzenek. Egy újabb rendelet a trafikoknak előírja, hogy amennyiben trafikjában étkezik, az étkező helyiséget fallal válassza el. Azért a három százalékos mi mindent el nem kívánnak még?

(Nagyvárad) A nagyvárad Kereskedelmi és Iparkamara őszi kiállítása tegnap megnyílt. Az első napon mintegy kétezer látogatója volt a kiállításnak. A vásár jellegű kiállításon az erdélyi ipar komoly formában jelentkezik.

(Bukarest) A bukaresti telefonelőfizetők Miniszter részvételével tiltakozó gyűlést tartanak. A Morgan-társaság ugyanis fel akarja emelni a telefonelőfizetési díjakat Bukarestben, azon a címen, hogy a fővárosban november 4-től kezdve bevezetik az automatakapcsolást. Ehhez az áremeléshez a Morgan-társaságot szerződése jogosítja.

(Budapest) Megjelent a magyar eladósodott kisgazdák moratóriumi rendelete. A moratórium 175 millió pengős állami hitelművelettel van összekapcsolva és a kisgazdáknak 2 évi időtartamra, alacsony kamatozás mellett, moratóriumot ad.

Elloptak egy kommunista
agitátornőt

A brassói sziguranca detektívje, Mun-teanu, tegnap délután a Czenk sétányán igazolásra szólított fel egy fiatal nőt. A lány nem akarta magát igazolni, mire a detektív bevitt a sziguranca, ahol megállapították, hogy Schnitzberger Ol-gának hívják. brassói illetőségű és nyil-vántartott kommunista agitátornő, aki ellen a bukaresti sziguranca vezérigaz-gatósa már köröző levelet adott ki. A sziguranca emberei házkutatást tartottak a lány lakásán, ahol kommunista rüpcé-dulákat és a november 7-iki kommunista napra vonatkozó brosurákat találtak. — Schnitzberger Olgát letartóztatása és kihallgatása után Bukarestbe szállították további vizsgálat végett.

Csütörtökön CFR - Izvorul

Csütörtökön délután, ünnep lévén, le-játsszák az elmaradt CFR-Izvorul első-osztályu bajnoki mérkőzést. A meccs az IAR sportpályán lesz, délután 3 órai kez-dettel.

A brassói nyugdíjasok temet-
kezési egylete

A brassói nyugdíjasok, mint ismeretes, szervezkedésük során temetkezési egye-tet alakítottak, amely szépen működik. A nyugdíjas szövetség temetkezési egy-lete ülést tartott, amelyen megállapi-tották, hogy az egyletnek összesen 115 tagja van eddig. Határozatilag kimon-dották, hogy a temetkezési egyletbe való beiratkozás díja 170 lej, a havi tagdíj pe-dig mindössze husz lej lesz. Ezenkívül a gyűlés különböző határozatokat hozott a további szervezéssel kapcsolatban.

* KOSZORUMEGVÁLTS. Goldfinger Adolfnál elhalálozása alkalmából Trattner Dá-vid és neje 500 lej, Sziklás és dr. Weisz Menyhért családja 500 lej, Engel József és neje 300 lej, Hollósi Andor és neje 250 lej, Reickfeld Izso és neje 250 lej és Deutsch Ar-min és neje 250 lej, H. M. 200 lej adományoz-tak a brassói izraelita Nőegyletnek, amiért ezúton mond hálás köszönetet az elnökség.

Brassó megye az állami rendelkezés
ellenére is kénytelen épületfa szükségletét
magánosoktól beszerezni

Brassó, október 25.
Annakidején általános felzudulást kel-tett a kormány az az intézkedése, a melyel valóságos monopolizálta a bel-földi fapiacot azzal, hogy az Állami Erdő-pénztárnak különleges jogokat biztosított az állami szállításokban.

Mint emlékeztet, az összes állami és megyei hatóságok körrendeletet kaptak, amelyben a pénzügyminiszterium értesít-te őket, hogy a jövőben csak a CAPS-tól szerezhetik be a fát. Ezzel az intézke-déssel a magánfatermelőket és fatereske-dőket súlyos csapás érte, mert teljesen elzárták tőlük a legnagyobb vásárlókat: az állami intézményeket és a megyéket.

A felsőbb rendeletet még alig kezdték alkalmazni, máris kiderült, hogy az álla-mi beavatkozás visszafelé sült el. Kide-rült az, hogy az állami hivatalok képte-lenek minden körülmények között a CAPS-tól beszerezni fájukat, mert annak ellenére, hogy az Állami Erdőpenztár a legkülönlegesebb szállítási és egyéb elő-

nyöket élvez, néha mégis drágább, mint a szállítási tarifákkal, adókkal és kama-tokkal agyon sújtott magánvállalkozók.

Erről tesz tanúbizonyságot Brassóvár-megye esete a CAPS-al. A vármegye ve-zetőse, már hónapokkal ezelőtt na-gyobb szabású hidjavítási munkálatokba fogott. A vármegyének a saját rezsi-ben elkezdett munkálatokhoz gömbfára volt szüksége. A minisztérium határozat-nak megfelelően a vármegye vezetőse a CAPS-tól akarta beszerezni szükséges gömbfa mennyiségét. Meg is indultak a tárgyalások, amelyek során a CAPS ve-zetőse kijelölte azokat az állomásokat, a honnan a vármegye a fát átvehetné. Né-hány nappal ezelőtt a vármegyei vezető-ség megbízta Jakab István főtisztviselőt, az utazgatóság vezetőjét, hogy szálljon ki a helyszínre és személyesen győző-djék meg azokról a feltételekről, amelyek mellett a vármegye megkaphatná a szük-séges gömbfamennyiséget.

Ez a helyszíni szemle szomorú ered-

ménnyel járt, amennyiben kiderült, hogy az állomások távoli fekvése miatt a vármegyének kétszer annyiba kerül-ne a gömbfa, mint amennyire bárme-lyik Brassó-környéki magánvállalat szállíthatná.

Erre való tekintettel a vármegye állan-dó választmánya legutóbbi ülésén felbon-totta az Állami Erdőpenztárral kötött provizorikus megállapodást és értesítette az állami intézmény vezetőit, hogy a gömbfát, a kormányhatározat ellené-re is, magánosoktól kénytelen beszerez-ni, mert így kívánják a vármegye ér-dekei.

Brassó vármegye vezetőségének hatá-rozata beigazolta, hogy az anyagbesze-rzés módját, még akkor is, ha állami üzembről van szó, nem lehet miniszteri ren-delettel szabályozni és ha a vármegye a minisztérium határozathoz tartotta volna magát, akkor súlyos összegeket fi-zetett volna rá a hidak megjavításához szükséges gömbfákra.

bűnügyi osztályfőnök utasítására a rend-őrség emberei végigkutaták az összes kórházakat annak megállapítására, hogy az utóbbi hetekben kezelték-e olyan férfi beteget, akinek vitrioltól származó sőr-ülései lehetnek. Az eredményt egyelőre nem lehet tudni.

Az öngyilkosság mögött meghúzódó tragédia titokzatosságára legjellemzőbb, hogy néhány nappal ezelőtt szerkesztő-ségünkben járt Kertész Mária mostoha-anyja, aki sirva panaszkodott, hogy a fia-tal leányt valósággal halálba kergették. Az asszony súlyos vádakat hangoztatott, amelyekre az ügyészségi vizsgálat hiva-tott fényt deríteni.

Ezzel szemben azok, akik igen jól is-merték Kertész Máriát, valamint a leány családí viszonyait, azt állítják, hogy a Ker-tész Mária mostohaanyja által felsorakoz-tott vádakat nem fedik a valóság. In-formátoraink a leány szülei ellen sora-koztattak fel súlyos vádakat, amelyekre szintén az ügyészség fog majd fényt de-riteni.

Az ellentmondások mindenesetre azt igazolják, hogy Kertész Mária tragédiája tevé van misztikumokkal, amelyek most kerülnek hatósági megvilágítás alá.

LUX-MOZGÓ

Október 25-étől kezdve bemutatja a legmulatságosabb német filmoperettet

„Zsuzsanna a fürdőben“

(MARION)

Főszerepekben: Magda Schneider, Hermann Thimig,
Otto Wallburg, Julius Falkenstein, Oly Gebauer

Zenédjét szerzelte: O. Stranski.

Monopol: Vesca-Film, Bukarest.

Vádak és legendák egy
öngyilkos leány holtteste körül

Új vizsgálat Kertész Mária tragikus halála ügyében

Brassó, október 25.

Mintegy másfél héttel ezelőtt titokzatos körülmények között meghalt Kertész Má-ria 18 éves brassói urileány. A fiatal le-ány különböző ügyvédi irodákban dolgo-zott. Az utóbbi időben valósággal busko-morrá vált és nyilván ez okozta halálát. A leány ugyanis egy nap vitriolt ivott és egyheti borzalmas kínlás után meghalt.

A hivatalos orvosi vizsgálat annak ide-jén megállapította, hogy a fiatal urileány öngyilkosságot követett el. Tekintve, hogy komolyabb gyanúok a halálával kap-csolatban nem merültek fel, az ügyészség megadta a temetési engedélyt.

A temetéssel azonban nem zárult le Kertész Mária tragédiája. Ismerősei ugyanis különböző dolgokról kezdtek sütni. Szerelmekről beszéltek, amelyek olyan természetűek voltak, hogy az ügyészség hatáskörébe tartoznak és ame-lyek miatt a fiatal és ragyogó szépségű leány eldobta magát az életet.

Ugyanakkor Kertész Mária szülei is an-nak a gyanújuknak adtak kifejezést, hogy a szerencsétlen leányt valósággal

halálba kényszerítették. Hogy ki, azt egyelőre nem lehet tudni.

Ezekről a gyanúsításokról az ügyészség is tudomást szerzett. Ennek tulajdonitha-tó, hogy

Kertész Mária elhantolása után másfél héttel megindult a nyomozás a titokzatos öngyilkosság ügyében.

Jonescu Virgil ügyész vezeti a vizsgá-latot az ügyben, amely, a jelek szerint, komoly meglepetésekben fog bővelkedni. Ma délelőtt Jonescu ügyész beidézte ma-gához Kertész Mária szüleit, akiket ki-akar hallgatni arra vonatkozólag, hogy a tragikusorsú leánynak kivel voltak kö-zelebbi kapcsolata.

Szerda délelőttre beidézték még az ügyészségre Kertész Mária egyik közeli férfi ismerőst, aki házasságra lépett — a hivatalos értesülés szerint — szerelmi viszonyt folytatott a leánnyal s aki, állító-lag a vitriolos szerelmi drámának ma-gyarázata is.

Az ügyészségi nyomozással párhuzamo-san a brassói rendőrség is megindította a vizsgálatot az ügyben. Ma délelőtt Bancila

ASTRA MOZGÓ, BRASSÓ.

„KARÓLTVE HALADUNK“

Elmű kiváló ifjúsági film, amely bemutatja, hogyan ömlik a városi ifjúság a szabad természet ölébe. A film nevelő hatását a minisztérium is elismerte. Minden tanuló, tanító és szülő nézze meg ezt a filmet!

HIRDETMEŊY

A brassói nyugati ritusu izraelita hit-község választói bizottsága a hitközség új alapszabálya értelmében a hitközségi képviselőtestület tagjainak választására hatánapul 1935 november 26. napjának d. e. 10 óráját tűzi ki.

Ugyanezen időpontra és helyiségbe a hitközség tanácstermébe tüzetik ki a vá-lasztási közgyűlés is, melyre a szavazati joggal bíró hitközségi tagok czennel meg-hívatnak.

A szavazók névjegyzéke a hitközségi irodában van kifüggesztve és a templom előcsarnokában, mely ellen bármely hit-községi tag az alapszabályok értelmében tetszőlással élhet.

A jelöltek névjegyzéke a választási el-nökhöz, a választást megelőzőleg legalább 5 nappal nyújtandó be. ünnepnapokat ki-véve, bármely napon d. n. 4—5 óra között a hitközségi irodában.

A brassói nyugati ritusu izraelita hitközség választói bizottsága.

Primăria Municipiului Braşov

No. 27.193—1935

Serv. Economic

ÁRLEJTÉSI HIRDETMEŊY

A Rózsater 3 szám alatti Barczasági ud-varnak (régi Korona) nevezett vendéglő és szállodának három évre való bérbe-adása céljából f. é. november 3-án d. e. 11 órakor a városi polgármesteri hivatal-ban nyilvános árlejtés, lepecsételt, bé-lyeggel ellátott ajánlatokkal fog tartat-ni a hivatalos lap 127—1931 számában ki-hirdetett általános szabályok alkalmazá-sával.

A helyiségi udvar és istálló nélkül lesz bérbeadva.

A közelebbi feltételek a városi gazda-sági ügyosztályban tekinthetők be.

Primar: Sercretar General
Dr. Voicu mp. Socacu mp.

Primăria Municipiului Braşov

No. 26803—1935

Serv. ad-tiv.

HIRDETMEŊY

Az összes a hadseregállományhoz tartozó póttartalékosoknak, népfelkelőknek, or-vosilag felmentetteknek és csaldfenntar-tóknak, akik Brassó területén tartózkod-nak, ezennel tudomására hozzuk, hogy a katonai igazolványok, az orvosi felmen-tési bizonyítványok és a katonai díj fi-ze-téséről szóló nyugták ellenőrzése f. é. no-venber hó 1-étől december hó 31-ig a brassói hadkiegészítő parancsnokságnál (Cercul de Recrutare) történik.

A jelentkezés sorrendje a brassói pol-gármesteri hivatal kapuján kifüggesztett hirdetemnyekből tűnik ki, közelebbi fel-világosítások a polgármesteri hivatal ka-tonai ügyosztályában, Károly király-utca 53 sz. II. emelet, 5 sz. ajtó alatt kaphatók.

Primar: Sercretar General
Dr. Voicu mp. Socacu mp.

SPORT

Izgalmas alkudozás Barátky körül Budapesten

Barátky román állampolgár, de a Hungária kötelékébe tartozik, anelytől meg kell váltani

Bukarest, október 25

A „Barátky-ügy” már régen zajlik. A kitűnő váradai származású csatár tudvalevőleg felment Pestre, sok babért aratott a Hungáriában és a magyar válogatottban is, majd visszatért szülővárosába és most a Crisanában játszik. De még mindig vitás volt Barátky állampolgársága és játékkendője a Svájc elleni válogatott meccsen.

A FIFA Pelikánt, a cseh szövetség elnökét jelölte ki döntőbírónak. A napokban Budapesten lefolyt tárgyalásokon Luchide Oktáv román kikiűldött

behívonyította, hogy Barátky román állampolgár, amit a döntőbíró el is ismert.

Ami viszont a játékjogot illeti, a Hungária bemutatta Barátkyval kötött szerződését, amelyet Pelikán, függetlenül Barátky állampolgárságától, érvényesnek ismert el. Ilyenformán a Crisanának meg kell váltania Barátkyt a Hungáriától.

Erről is megindultak a tárgyalások. A Hungária először ötezer pengőt, azaz 150 ezer lejt kért. A Crisana vezetőségi köréből származó hírek szerint

ből származó hírek szerint

a váradai klub nem hajlandó ilyen áldozatokra.

Később Luchide és a Hungária vezetői arról kezdtek tárgyalni, hogy

a Hungáriát 5 mérkőzésből álló romániai körút révén kárpótolják Barátkyért.

Ilyenformán kedden talán megegyezés jön létre.

Svájc ellen Bernben mindenestre játszik Barátky, mert

a MLSz és a Hungária megadták rá az engedélyt.

A döntőbírósi határozat szerint azonban Barátky egyelőre mégis a Hungáriához tartozik s ez újabb bonyodalmakat okozhat a román sporiban. Elvégre ezen az alapon helyt adhatnak a Venus ismert övásának a Crisana-Venus meccs ellen. Ha a román futballszövetség nem is, de a FIFA, a Venus felebbezése esetén megteheti.

Ez az ördögös csatár szinte több vizet kavart a zöld asztal mellett, mint a zöld gyepen.

sem. A lábát tört Korányi iránt általános részvét nyilvánul meg. A törés nem veszélyes s remélhetőleg rövidesen újra játszik. Rous bíró szerint véletlen baleset volt, az olaszok nem felelősek érte.

A Közép-európai Kupában jövőben az eddigi két csapat helyett négyet-négyet indít minden ország. Románia és Jugoszlávia jelentkezését először elutasította a Kupabizottság, de újabb

Dakrysol szappan

(semleges, tulzsirozott, kényrtartalmu hajmosó-szappan)

Kevesen tudják, hogy a racionális hajápolás milyen fontossággal bír az egészséges hajnövekedés szempontjából. A hajfaggyumirigyek folytán a fejbőr nagyban különbözik a többi bőrtől. Előbbiek meg nem felelő szappannal szemben föltötte érzékenyek. A szabad alkalikus sók, még a legkisebb mértékben is találhatók a szappanban, izgatják ezeket a mirigyeket és átváltoztatják azokat kiválasztását.

Gyakorlatomban naponta találkozok a hajelszírosodás és hajhullás eseteivel, amelyek csak meg nem felelő szappanok használata folytán keletkeztek. A hajmosáshoz tehát csak a tulzsirozott és kényrtartalmu Dakrysol-szappan alkalmas.

A gyakori hajmosással kapcsolatosan a Dakrysol hajtápszer is kétszeres erővel hat, mivel a tisztá, mosott fejbőr a Dakrysol maradék nélkül felszívja.

Dakrysol hajtápszer és szappan minden szakmabeli üzletben kapható.

Professor Dr. F. SIGMUND, fiziológ. laboratóriuma, Stuttgart.

hírek szerint mégis valami megegyezés jön létre.

Geiss és Winkler

német motorkerékpáros versenyzők vasárnap Budapesten 8 világrekordot javítottak meg.

Schmeling

a világhírű német ökölvívóbajnok, akitől Baer nemrégén hódította el Newyorkban a büszke világbajnoki címet, ismét ringbe lép. December 8-án Loughran Tommy középsúlyú világbajnokkal mérkőzik Csikágóban. Loughran nemrégiben Sharkey felett győzött pontozással.

Vidéki sporteredmények

MEDGYES: Hargita (Székelyudvarhely) — Vitrometán (Medgyes) 3:2 (0:1). A mérkőzés a segesvári kerület bajnokságáért folyt. A csapatok gyilkos iramban küzdöttek és az udvarhelyi csapat csak minimális gólaránnyal tudta legyűrni a medgyesieket. Sipos segesvári bíró gyen-

gén vezette a mérkőzést. A medgyesi közönség hevesen tüntetett ellene.

ALSÓRAKOS: Bazalt—Homoródszentpál 3:1 (1:1). A Bazalt góljait Klorovits (2) és Szász lökték, a szentpáliak vizsgálgójukat 11-esből rugták. Szép mérkőzés, a Bazalt fölénye jegyében. Bíró: Nagy

Szerkesztői üzenetek

N. J., Gyulafehérvár. Mihelyt az 1—15-ig számozott szelvényeket összegyűjtötte, azokat 4 lej egyidejű lefizetésével átadhatja ottani bizományosunknak. A 4 lejről nyomtatott nyugtát kap, amelynek ellenében azután — ugyan- csak a bizományosától, — november elején megkapja az ajándék-regényt.

K. T., Gyimesbükk. A kedvezmény nem az egész adóra vonatkozik, hanem csak a forgalmi adóra.

B-r. A kért cím a következő: Viscount of Rothermere, London, Daily Mail.

APRÓHIRDETÉSEK

(Egy szó 4 lej, vastag betűkből 8 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Állástkeresőknek, vagy ugyanazon szövegű hirdetés négyszeri feladásánál 25% engedmény. A hirdetés díjak előre fizetendők. Tümpéldányt nem adunk.)

Vétel-eladás

GYUMOLCSFAK, ÖSZI ÜLTETÉSEK, megfelelő dupla orgona, magastörzsű, bokor és folyórózsák, díszbokrok, díszfüvek, stb. kaphatók október 20-tól kerti-üzletben. Bayer Ferenc, Brassó, Kereszt-utca 23-c.

SOHASEM SZAKADÓ SPORTHARISNYÁK nem léteznek! Legtörténetesebben gyártja 45 lejért Gross Ferenc házisznyagára, Kapu-utca 38., (udvarban). 13223

ELADÓ HÁZAT KERESÉK, szobakonyhást, vagy szobakonyhást, kis kerttel lehetőleg Bulgárszeg, vagy Kőbányában. Címeket a kiadóba.

Eladók a Gyár-ut 57. sz. és Középkákova 46. sz. alatti ingatlanok. Érdeklődni: dr. Kupcsy ügyvédnél, Kapu-utca 51. 13390

Díszítő lakását egy szép csillárral!

Legújra nyitva kapható:

Welkens csillár-áruhárában

Brassó, Szent-János-utca 32. Telefon 3 81.

Tekintse meg kirakatomat és rakáramat. — Ugyanott tükörfényesítő

melyek fele áramkötéssel nappali fényt árasztanak ki- rakatok lakások, irodák és műhelyek részére

Állást nyer

Kenyérpékségbe elsőrendű kemencemunkás kerestetik. Brassó, Katalin-utca 34. 13340

Lakás

KIADÓ több lakás, 4 szoba, mellékhelyiség. Olcsó ár. Megtekinthető 9—12 és délután 3—6-ig. Jorgasor 18., manzárd. 13342

Kolostor-utcaiban egybenyitott két butorozott szoba kiadó. Cím 13389. szám alatt a brassói kiadóhivatalban.

Kiadó lakás! Négy szoba, konyha, cseléd- és fürdőszoba, parkett, Felsőfővény-utca 40-c alatt kiadó. Információk: dr. Moga ügyvédi iroda, Weiss Mihály-utca 5., naponta délután 5 és 6 óra között. 13391

Házasság

NYUGDIJAS állásban levő harminckilencéves özvegyember vagyok. Kisgyermekemnek gondos anyát, magamnak jóra való feleséget keresek. Nyugodt megélhetésünket magánvagyonom is biztosítja, érthető, hogy nem vagyont, hanem gyermekeszerető, jólelkű feleséget óhajtok. Csakis teljes nővel, címmel ellátott levelekre válaszolok, amit „Jó-lét és szeretet” jellegével a kiadóhivatalba kérek. 13384

30 éves földbirtokos uriember vagyok. Tehermentes vagyonom több millió érték. Komoly házasság céljából megismerkednék házias nővel. Leveleket a feladó teljes címével „Vagyon nem fontos” jellegre a kiadóba.

Véoves

Zongoráorákat vállalkozó 6 éves kortól kezdve. Házakhoz is eljárom. Cím: Kórház-utca 5. 13363

November 8-án átveszöm Goldfried Rudolf, Cluj, Regina Maria 32. üzletét. Fenti terminusig jelentse be mindenkinek követelését, mert azontul felelősséget nem vállalkoz. Jakobovits Margit, Cetatea de Baltă. 13392

PETŐFI SANDOR összes költeményei új kiadása, Athenaeum kiadásában jelent meg, művészi rajzokkal díszítve, egész vászonkötésben 474 oldal terjedelemben. Ára 120 lej. Kapható a Brassói Lapok könyvosztályában. Brassó, Kapu-utca 56—58, az udvarban.

Brassótól Váradig

Orsovától Szinettig

Zombolyától Gyergyóig

terjed a hír, ha azt a

Brassói Lapokban

apróhirdetésben közli.

Megvételre kerestetik használt, közép-nagy-águ

jégszekrény

két ajtóval. Alánlatok: Tejszövetkezet, Brassó, Közép-utca.

Az Athenaeum új 60-lejes regénye

HAJNALI HEGEDÜSZÓ

Írta: ERDŐS RENÉE

Két fiatal lélek hajnali lényben hűrdő szerelmi regénye, amely vég hegedűszó mellett ér véget. — Pósta költség 16-lej, utánvét mellett 25-lej. — Kapható a BRASSÓI LAPOK Könyvosztályában Brassó, Kapu-utca 56—53 (az udvarban)

OLVASSA EL,

BARADLAI LÁSZLO:

A VÁLTOZOTT VISZONYOK MIATT...

c. regényét

Az elsodort ifjúság drámai erővel megírt jalkiáltása

Ára 60 lej

Kapható vagy megrendelhető a Brassói Lapok Könyvosztályától Brassó, Kapu-utca 56—58 szám.

Méhészet gyakorlati tanácsadó méhészek számára. Írta: IGNÁCZ S. 122 szövegrajzzal, 260 oldal ára 120 Lei Kapható a Brassói Lapok Könyvosztályában

Az Athenaeum 60 lejes új regényei

egész vászonkötésben

1. Ursula Parrott: Exfeleség.
2. Móricz Zsigmond: Forr a bor
3. Francz Werfel: A Nápolyi testvérek.
4. Bródy Lili: A Manczi.
5. Vicki Baum: Helén dr. kisasszony.
6. Sztinyai Zoltán: Nincs feltámadás.
7. Földi Mihály: Isten országa fele.
8. Andre Maurois: Asszonyok utja.
9. Frank Arnau: Halálra ítélem.
10. Szomorú Dezső: Gyuri.
11. Zilany Lajos: A lélek kiálszik.
12. Sigrid Undset: Pogány szerelem.
13. Ursula Parrott: Szabad a csók.
14. Móricz Zsigmond: Rokonok.
15. Vicki Baum: Baleset.
16. Bródy Lili: A felesége tartja el.
17. Martin Maurice: Szeretem örök titok.
18. Földi Mihály: A meztelen ember.
19. Jackes Dirál: A préda.
20. Erdős Renée: Hajnali hegedűszó.

21. Mazo de la Roche, Alma Lakói

Kapható a

Brassói Lapok Könyvosztályában

BRASSÓBAN

Kapu-utca 56—58, az udvarban.

BUKARESTBEN Str. Sft. Mina 9. sz.

Kiadó, lap- és nyomdatulajdonos: Lap- és Könyvkiadó Rt. Brassó-Brassó

Felelősszerkesztő: Kocsis Béla

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.